

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

SKRIVELSE

2021-05-20 Ärendenr:
NV-08981-19

Förslag till ändringar i klimatrapporteringsförordningen mot bakgrund av nya krav

Redovisning av Naturvårdsverkets regeringsuppdrag (M2019/02015/K1
samt M2020/01698)

Innehåll

SAMMANFATTNING	3
1. FÖRFATTNINGSFÖRSLAG	5
2. UPPDRAGET OCH DESS GENOMFÖRANDE	25
DEL 1: UNDERLAG FÖR INTERNATIONELL KLIMATRAPPORTERING	
3. NYA INTERNATIONELLA KRAV OM KLIMATRAPPORTERING	28
3.1 Inledning och bakgrund	28
3.2 Styrningsförordningen	29
3.3 LULUCF-förordningen	30
3.4 Effort Sharing Regulation (ESR)	31
3.5 UNFCCC och Parisavtalets former, processer och riktlinjer	31
3.6 IPCC 2019 Refinement	31
3.7 Klimatrapportering	32
3.8 Områden där ytterligare utrednings- och utvecklingsarbete behövs	36
4. FÖRSLAG	41
4.1 Förordningens inledande paragrafer	41
4.2 Förslag kopplat till respektive myndighet	43
5. KONSEKVENSBEDÖMNING DEL 1	52
DEL 2: UNDERLAG FÖR REGERINGENS ÅRLIGA KLIMATREDOVISNING	
6. BAKGRUND	62
6.1 Krav i klimatlagen på årlig klimatredovisning	62
6.2 Arbetet med effektbedömningar bör förstärkas	62
6.3 Parallellt regeringsuppdrag om klimateffektbedömningar	62
7. FÖRSLAG	64
7.1 Inledning	64
7.2 Politiska beslut som ska effektbedömas i underlaget till klimatredovisning	64
7.3 Effekter som ska bedömas i underlaget	67
7.4 Myndigheters gemensamma ansvar för effektbedömningarna	71
7.5 Effektbedömningarnas närmare genomförande	74
8. KONSEKVENSBEDÖMNING DEL 2	76

Sammanfattning

Skrivelsen består av två delar. Första delen berör Naturvårdsverkets ursprungliga uppdrag avseende underlag för internationell klimatrapportering. Andra delen behandlar tilläggsuppdraget om underlag för regeringens årliga klimatredovisning.

Del 1 – underlag för internationell klimatrapportering

I skrivelsen redovisas Naturvårdsverkets regeringsuppdrag att lämna förslag till ändringar i klimatrapporteringsförordningen (2014: 1434), dels för att anpassa förordningen till nya EU-bestämmelser och till riktlinjer som antas inom ramen för FN:s klimatkonvention och klimatavtalet från Paris, dels mot bakgrund av erfarenheter av den klimatrapportering som har ägt rum. Förslaget är framtaget efter samråd med 17 berörda myndigheter.

Jämfört med gällande bestämmelser, föreslås två ytterligare myndigheter, E-hälsomyndigheten och Konjunkturinstitutet, omfattas av förordningen. Sveriges geologiska undersökning (SGU) föreslås utgå från förordningens bestämmelser.

Nya rapporteringskrav i förordningen föreslås för Kemikalieinspektionen, Läkemedelsverket, Statistiska centralbyrån, Sveriges lantbruksuniversitet och SMHI. Såväl nya som minskade rapporteringskrav föreslås för Energimyndigheten, Skogsstyrelsen, Jordbruksverket, Trafikverket och Trafikanalys. Rapporteringskraven avseende Försvarmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Sida och Transportstyrelsen föreslås inte förändras.

I förordningens inledande generella bestämmelser föreslås tillägg som innebär att myndigheterna som deltar i klimatrapporteringen dels ska verka för ökad harmonisering, jämförbarhet och transparens i statistiken, dels ska samråda med Naturvårdsverket innan förändringar genomförs som påverkar underlaget.

De förändrade bestämmelser som föreslås medför såväl ökade som minskade kostnader för berörda myndigheter. Sammantaget bedöms förslagen i skrivelsens del 1 medföra intotala engångskostnader på totalt cirka 0,9 miljoner kronor och ökade löpande kostnader på totalt cirka 6 miljoner kronor per år för myndigheternas rapportering. Berörda myndigheters bedömning är att förslaget inte medför någon ökad uppgiftslämnarbyrå för företag eller andra aktörer.

Parallellt med översynen av klimatrapporteringsförordningen har i uppdraget skett ett samråd avseende justeringar i de myndighetsöverenskommelser som 2015 ingicks mellan Naturvårdsverket och respektive rapporterande myndighet. I överenskommelserna regleras de närmare formerna för rapporteringen. Nya eller uppdaterade överenskommelser om myndigheternas klimatrapportering bör ingås först efter att regeringen beslutat om eventuella förordningsändringar.

Ändringar i förordningen bör träda i kraft senast den 1 januari 2022 för att klimatrapportering ska kunna ske i tid enligt de nya FN- och EU-bestämmelserna.

Naturvårdsverket bedömer att ytterligare uppgifter om återvätning av torvmarker, hydrologisk restaurering och anläggning av våtmarker behövs för att Sverige fullt ut ska uppfylla internationella krav på klimatrapportering. Naturvårdsverkets pågående utredning om insamling, kvalitetssäkring, tillgängliggörande och utbyte av våtmarksinformation bör inväntas innan det närmare preciseras vilken information som vissa utpekade myndigheter ska lämna till Naturvårdsverket.

Del 2 – underlag för regeringens årliga klimatredovisning

Naturvårdsverket lämnar också förslag om hur klimatrapporteringsförordningen bör kompletteras för att berörda myndigheter ska redovisa effektbedömningar av fattade beslut om åtgärder och styrmedel som underlag för regeringens årliga klimatredovisning i budgetpropositionen.

Förslaget innebär att Naturvårdsverket årligen till regeringen ska lämna en bedömning av effekter av beslut under året inom relevanta politikområden som Naturvårdsverket bedömer ha betydande påverkan på utvecklingen av utsläpp och upptag av växthusgaser. Effektbedömningen gäller dels beslut som fattats av riksdagen och regeringen, dels beslut i bindande rättsakter inom EU som primärt syftar till att påverka utvecklingen av utsläpp och upptag av växthusgaser och som påverkar Sveriges territoriella utsläpp och upptag av växthusgaser.

Naturvårdsverket har i denna del av uppdraget samverkat med Energimyndigheten, Jordbruksverket, Konjunkturinstitutet, Skogsstyrelsen, Trafikanalys, Trafikverket och Transportstyrelsen. Dessa myndigheter föreslås få ansvar att bidra med underlag, bedömningar och/eller beräkningar till underlaget för regeringens årliga klimatredovisning. Naturvårdsverket föreslås ha ett samordnande ansvar.

Naturvårdsverkets bedömning av vilka beslut som ska effektbedömas ska ske efter samråd med berörda myndigheter. Samrådet ska syfta till att säkerställa en ändamålsenlig ansvarsfördelning i beräkningar och bedömningar av effekter.

Underlaget till regeringen ska beskriva hur de fattade besluten påverkar möjligheten att nå det långsiktiga, tidssatta utsläppsmålet och de etappmål som riksdagen har fastställt. Underlaget bör innehålla kvalitativa effektbedömningar av hur besluten bidrar till minskade eller ökade utsläpp och upptag av växthusgaser. Underlaget bör också, för de fall det är möjligt och relevant, innehålla beräkningar av effekter i termer av utsläpp och upptag av växthusgaser, eller av effekter i andra termer som i senare led påverkar utsläpp eller upptag av växthusgaser.

Berörda myndigheter ska se till att de ansatser och principer som tillämpas vid effektbedömningar så långt som möjligt är myndighetsgemensamma så att adderbarhet, jämförbarhet och transparens underlättas.

1. Författningsförslag

Förslag till ändring i förordning (2014:1434) om klimatrapportering

Nuvarande lydelse

1 § Denna förordning är meddelad med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.

Uttryck i förordningen

2 § I denna förordning avses med

klimatekonventionen: Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar, Kyotoprotokollet: Kyotoprotokollet till klimatekonventionen, och

förordning (EU) nr 525/2013: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 av den 21 maj 2013 om en mekanism för att övervaka och rapportera utsläpp av växthusgaser och för att rapportera annan information på nationell nivå och unionsnivå som är relevant för klimatförändringen och om upphävande av beslut nr 280/2004/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och

Föreslagen lydelse

1 § Denna förordning är meddelad med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.

1 a § I 2–28 §§ finns bestämmelser om underlag för internationell klimatrapportering. I 29–39 §§ finns bestämmelser om underlag för den årliga klimatredovisning som regeringen enligt klimatlagen 2017:720 ska lämna i budgetpropositionen.

Underlag för internationell klimatrapportering

Uttryck i förordningen

2 § I denna förordning avses med

klimatekonventionen: Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar, Parisavtalet: Parisavtalet till klimatekonventionen,

IPCC: Förenta nationernas mellanstatliga klimatpanel, och

förordning (EU) nr 2018/1999: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU,

rådets förordning (EU) nr 662/2014.

3 § Med klimatrapportering avses i denna förordning rapportering som krävs enligt

1. klimatkonventionen,
2. *Kyotoprotokollet*,
3. beslut som har meddelats under klimatkonventionen eller *Kyotoprotokollet*,
4. förordning (EU) nr 525/2013,
5. akter som Europeiska kommissionen antar inom ramen för den befogenhet som följer av förordning (EU) nr 525/2013,
6. Europaparlamentets och rådets beslut nr 529/2013/EU av den 21 maj 2013 om bokföringsregler för utsläpp och upptag av växthusgaser till följd av verksamheter i samband med markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk och om information beträffande åtgärder som rör dessa verksamheter, eller

7. Europaparlamentets och rådets beslut nr 406/2009/EG av den 23 april 2009 om medlemsstaternas insatser för att minska sina växthusgasutsläpp i enlighet med gemenskapens åtaganden om minskning av växthusgasutsläppen till 2020.

4 § Med sektor avses i denna förordning de definitioner och avgränsningar av sektorer som anges i *Kyotoprotokollet*.

5 § I denna förordning avses med

oberoende granskning: granskning av beräkningar, antaganden och resultat av inventeringar som omfattas av klimatrapporering och där granskningen utförs av någon som inte har deltagit i

2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013.

3 § Med klimatrapportering avses i denna förordning rapportering som krävs enligt

1. klimatkonventionen,
2. *Parisavtalet*,
3. beslut som har meddelats under klimatkonventionen eller *Parisavtalet*,
4. förordning (EU) nr 2018/1999,
5. akter som Europeiska kommissionen antar inom ramen för den befogenhet som följer av förordning (EU) nr 2018/1999,
6. Europaparlamentets och rådets beslut nr 2018/841 av den 30 maj 2018 om inbegripande av utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk i ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030 och om ändring av förordning (EU) nr 525/2013 och beslut nr 529/2013/EU eller

7. Europaparlamentets och rådets beslut nr 2018/842 av den 30 maj 2018 om medlemsstaternas bindande årliga minskningar av växthusgasutsläpp under perioden 2021–2030 som bidrar till klimatåtgärder för att fullgöra åtagandena enligt *Parisavtalet* samt om ändring av förordning (EU) nr 525/2013.

4 § Med sektor avses i denna förordning de definitioner och avgränsningar av sektorer som anges i *Parisavtalet* och tillhörande metodriktlinjer från IPCC.

5 § I denna förordning avses med

oberoende granskning: granskning av beräkningar, antaganden och resultat av inventeringar som omfattas av klimatrapporering och där granskningen utförs av någon som inte har deltagit i

arbetet med de beräkningar, antaganden och resultat som granskas, och

internationell oberoende granskning: oberoende granskning där granskningen avser det svenska klimatrapporteringsarbetet och utförs av en expertgrupp i enlighet med klimatkonventionen och *Kyotoprotokollet*.

6 § I denna förordning avses med

tvåårsrapport: en sådan tvåårsrapport som anges i artikel 18 i *förordning (EU) nr 525/2013*, och

nationalrapport: en sådan nationalrapport som anges i artikel 18 i *förordning (EU) nr 525/2013*.

7 § I övrigt har uttryck i denna förordning samma betydelse som i förordning (EU) nr 525/2013.

Samordnat underlag till regeringen

8 § Naturvårdsverket ska samordna det nationella klimatrapporteringsarbetet, upprätthålla det rapporteringssystem som behövs samt ta fram och sammanställa underlag för rapporteringen och lämna underlaget till regeringen.

Underlaget ska lämnas

1. för den årliga växthusgasinventeringen enligt artiklarna 7.1 a-p i förordning (EU) nr 525/2013 senast fem arbetsdagar före den dag då Sveriges klimatrapportering ska vara fullgjord,
2. för tvåårsrapporten och nationalrapporten senast tre månader före den dag då Sveriges klimatrapportering ska vara fullgjord,

arbetet med de beräkningar, antaganden och resultat som granskas, och

internationell oberoende granskning: oberoende granskning där granskningen avser det svenska klimatrapporteringsarbetet och utförs av en expertgrupp i enlighet med klimatkonventionen och *Parisavtalet samt i enlighet med förordning (EU) nr 2018/1999*.

6 § I denna förordning avses med

tvåårsrapport: en sådan tvåårsrapport som anges i artikel 13 i *Parisavtalet*, och

nationalrapport: en sådan nationalrapport som anges i artikel 12 i *klimatkonventionen*.

7 § I övrigt har uttryck i denna förordning samma betydelse som i förordning (EU) nr 2018/1999.

Samordnat underlag till regeringen

8 § Naturvårdsverket ska samordna det nationella klimatrapporteringsarbetet, upprätthålla det rapporteringssystem som behövs samt ta fram och sammanställa underlag för rapporteringen och lämna underlaget till regeringen.

Underlaget ska lämnas

1. för den årliga växthusgasinventeringen enligt artiklarna 26.3 och 26.5 i förordning (EU) nr 2018/1999 senast fem arbetsdagar före den dag då Sveriges klimatrapportering ska vara fullgjord,
2. för tvåårsrapporten och nationalrapporten senast tre månader före den dag då Sveriges klimatrapportering ska vara fullgjord,

3. för rapportering om politiska strategier, åtgärder och *prognoser* enligt *artiklarna 13* eller *14* i förordning (EU) nr *525/2013* senast tio arbetsdagar före den dag då Sveriges klimatrapportering ska vara fullgjord,

4. för rapportering om finansiellt och tekniskt stöd till utvecklingsländer enligt artikel *16* i förordning (EU) nr *525/2013* senast tio arbetsdagar före den dag då Sveriges klimatrapportering ska vara fullgjord, och

5. för all annan rapportering enligt denna förordning senast femton arbetsdagar före den dag då Sveriges klimatrapportering ska vara fullgjord.

Kvalitetssystem för rapporteringen

9 § De myndigheter som enligt denna förordning deltar i klimatrapporteringsarbetet ska se till att de metoder som används för rapportering håller den kvalitet som behövs för att Sveriges klimatrapportering ska kunna göras på rätt sätt och med rätt information. Myndigheterna ska ha interna rutiner för att planera, genomföra, kontrollera, dokumentera och följa upp kvalitetsarbetet samt samråda med varandra i syfte att utveckla och upprätthålla ett samordnat kvalitetssystem.

Om det i samband med en internationell oberoende granskning kommer fram att en myndighets metoder eller rutiner behöver ändras, ska myndigheten vidta de åtgärder som behövs.

3. för rapportering om politiska strategier, åtgärder och *scenarier* enligt *artikel 18* i förordning (EU) nr *2018/1999* senast tio arbetsdagar före den dag då Sveriges klimatrapportering ska vara fullgjord,

4. för rapportering om finansiellt och tekniskt stöd till utvecklingsländer enligt artikel *19.3* i förordning (EU) nr *2018/1999* senast tio arbetsdagar före den dag då Sveriges klimatrapportering ska vara fullgjord, och

5. för all annan rapportering enligt denna förordning senast femton arbetsdagar före den dag då Sveriges klimatrapportering ska vara fullgjord.

Kvalitetssystem för rapporteringen

9 § De myndigheter som enligt denna förordning deltar i klimatrapporteringsarbetet ska se till att de metoder som används för rapportering håller den kvalitet som behövs för att Sveriges klimatrapportering ska kunna göras på rätt sätt och med rätt information. Myndigheterna ska ha interna rutiner för att planera, genomföra, kontrollera, dokumentera och följa upp kvalitetsarbetet samt samråda med varandra i syfte att utveckla och upprätthålla ett samordnat kvalitetssystem.

Myndigheterna ska verka för ökad harmonisering, jämförbarhet och transparens i myndigheters statistik när så är relevant, särskilt gällande officiell statistik, som definierat i förordning (2001:100) om den officiella statistiken.

Om det i samband med en internationell oberoende granskning kommer fram att en myndighets metoder eller rutiner behöver ändras, ska myndigheten vidta de åtgärder som behövs.

Åtgärderna ska vara förenliga med de kvalitetskrav som gäller för klimatrapporteringen. Innan åtgärderna vidtas, ska myndigheten ge Naturvårdsverket tillfälle att ge sina synpunkter.

Myndigheternas underlag för rapporteringen

10 § De myndigheter som anges i 13-27 §§ ska lämna det underlag till Naturvårdsverket som behövs för att verket ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt 8 §.

11 § Naturvårdsverket ska informera myndigheterna om vid vilken tidpunkt underlaget behöver lämnas in till Naturvårdsverket och vilken utformning underlaget ska ha.

Naturvårdsverket ska informera myndigheterna om vid vilken tidpunkt dokumentationen om kvalitetsarbetet enligt 9 § första stycket behöver lämnas in till Naturvårdsverket och om vilken utformning dokumentationen behöver ha för att det ska vara möjligt att fullgöra Sveriges klimatrapportering.

Myndigheternas roll vid internationell oberoende granskning

12 § Vid internationell oberoende granskning ska de myndigheter som anges i 13-27 §§, i de frågor som omfattas av deras deltagande i klimatrapporteringsarbetet,

Åtgärderna ska vara förenliga med de kvalitetskrav som gäller för klimatrapporteringen. Innan åtgärderna vidtas, ska myndigheten ge Naturvårdsverket tillfälle att ge sina synpunkter.

Myndigheternas underlag för rapporteringen

10 § De myndigheter som anges i 13-28 §§ ska lämna det underlag till Naturvårdsverket som behövs för att verket ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt 8 §.

Myndighet som har för avsikt att göra förändringar som kan påverka underlag enligt första stycket ska samråda med Naturvårdsverket innan förändringarna genomförs.

11 § Naturvårdsverket ska informera myndigheterna om vid vilken tidpunkt underlaget behöver lämnas in till Naturvårdsverket och vilken utformning underlaget ska ha.

Naturvårdsverket ska informera myndigheterna om vid vilken tidpunkt *som* dokumentationen om kvalitetsarbetet enligt 9 § första stycket behöver lämnas in till Naturvårdsverket och om vilken utformning dokumentationen behöver ha för att det ska vara möjligt att fullgöra Sveriges klimatrapportering.

Myndigheternas roll vid internationell oberoende granskning

12 § Vid internationell oberoende granskning ska de myndigheter som anges i 13-28 §§, i de frågor som omfattas av deras deltagande i klimatrapporteringsarbetet,

hjälpa Naturvårdsverket med den information som behövs för granskningen.

hjälpa Naturvårdsverket med den information som behövs för granskningen.

E-hälsomyndigheten

13 § E-hälsomyndigheten ska delta i klimatrappporteringsarbetet genom att lämna underlagsdata avseende antal expedierade och antal sålda till vårdinrättningar, av läkemedel med innehåll av de fluorerade växthusgaserna perfluorkolväten, fluorkolväten, kvävetrifluorid svavelhexafluorid triflourometyl svavelpentafluorid samt halogenerade etrar och andra halogenerade kolväten.

Försvarsmakten

13 § Försvarsmakten ska delta i klimatrappporteringsarbetet genom att lämna uppgifter om förbrukad mängd motorbränsle inom Försvarsmakten.

Försvarsmakten

14 § Försvarsmakten ska delta i klimatrappporteringsarbetet genom att lämna uppgifter om förbrukad mängd motorbränsle inom Försvarsmakten.

Kemikalieinspektionen

14 § Kemikalieinspektionen ska delta i klimatrappporteringsarbetet genom att

1. lämna underlag från sitt produktregister om import och export av de fluorerade växthusgaserna perfluorkolväten, fluorkolväten, kvävetrifluorid och svavelhexafluorid,

2. lämna underlag från sitt produktregister om användning av flyktiga organiska ämnen, paraffinvax och smörjmedel och deras innehåll av kol,

3. lämna underlag från sitt produktregister om användning av natriumkarbonat och dikväveoxid,

Kemikalieinspektionen

15 § Kemikalieinspektionen ska delta i klimatrappporteringsarbetet genom att

1. lämna underlag från sitt produktregister om import och export av de fluorerade växthusgaserna perfluorkolväten, fluorkolväten, kvävetrifluorid, svavelhexafluorid, *triflourometyl svavelpentafluorid samt halogenerade etrar och andra halogenerade kolväten.*

2. lämna underlag från sitt produktregister om användning av flyktiga organiska ämnen, paraffinvax och smörjmedel och deras innehåll av kol,

3. lämna underlag från sitt produktregister om användning av natriumkarbonat och dikväveoxid,

4. lämna detaljerat underlag om användning av dikväveoxid för anestesi,
5. lämna underlag från sitt

4. utföra oberoende granskning av de beräknade samlade utsläppen av fluorerade växthusgaser, och

5. utföra oberoende granskning av de beräknade samlade utsläppen av flyktiga organiska ämnen, koldioxid och dikväveoxid från användning av lösningsmedel och andra produkter.

produktregister om användning av urea,

6. utföra oberoende granskning av de beräknade samlade utsläppen av fluorerade växthusgaser, och

7. utföra oberoende granskning av de beräknade samlade utsläppen av flyktiga organiska ämnen, koldioxid och dikväveoxid från användning av lösningsmedel och andra produkter.

Konjunkturinstitutet

16 § Konjunkturinstitutet ska delta i klimatrapporteringsarbetet genom att lämna ekonomiska scenarier som underlag till de scenarier som Statens energimyndighet ska lämna enligt 20 § 7.

Läkemedelsverket

15 § Läkemedelsverket ska delta i klimatrapporteringsarbetet genom att lämna underlagsdata i form av mängd drivgas per dos för läkemedel med innehåll av de fluorerade växthusgaserna perfluorkolväten, fluorkolväten, kvävetrifluorid och svavelhexafluorid.

Läkemedelsverket

17 § Läkemedelsverket ska delta i klimatrapporteringsarbetet genom att lämna underlagsdata i form av mängd fluorerad gas per dos för läkemedel med innehåll av de fluorerade växthusgaserna perfluorkolväten, fluorkolväten, kvävetrifluorid, svavelhexafluorid, triflourometyl, svavelpentafluorid samt halogenerade etrar och andra halogenerade kolväten.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

16 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska delta i klimatrapporteringsarbetet genom att lämna underlag om brunnen areal och deponibränder.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

18 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska delta i klimatrapporteringsarbetet genom att lämna underlag om brunnen areal och deponibränder.

Skogsstyrelsen

17 § Skogsstyrelsen ska delta i klimatrapporteringsarbetet genom att
1. lämna statistik om årlig

Skogsstyrelsen

19 § Skogsstyrelsen ska delta i klimatrapporteringsarbetet genom att
1. lämna statistik om årlig

skogsavverkningsvolym, produktion och handel med trävaror, hyggesbränning och naturvårdsbränning samt den mängd kväve som tillförs genom skogsgödsling,

2. för den del av sektorn "markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk" som rör skogsmark lämna underlag till de *prognoser* som Sveriges lantbruksuniversitet ska lämna enligt 23 § 2, och

3. för den del av sektorn "markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk" som inte rör användning av *jordbruksmark* och betesmark

a) lämna underlag för rapportering enligt artikel 10.2 c-f i beslut nr 529/2013/EU med stöd av tillgängliga uppgifter från Sveriges lantbruksuniversitet,

b) utföra oberoende granskning av beräknade utsläpp och upptag av växthusgaser,

c) utföra granskning av *prognoser* som har tagits fram enligt artikel 14 i förordning (EU) nr 525/2013,

d) utföra granskning av information om styrmedel som har tagits fram till tvåårsrapporten och nationalrapporten, och

e) utföra granskning av information om politiska strategier och åtgärder som har tagits fram enligt artikel 13 i förordning (EU) nr 525/2013.

Statens energimyndighet

18 § Statens energimyndighet ska delta i klimatrapporteringsarbetet genom att

1. för energisektorn lämna värmevärden och emissionsfaktorer för koldioxid,

2. för energisektorn men inte för transporter lämna emissionsfaktorer för metan och dikväveoxid,

3. i sin egenskap av statistikansvarig

skogsavverkningsvolym, produktion och handel med trävaror, hyggesbränning och naturvårdsbränning samt den mängd kväve som tillförs genom skogsgödsling,

2. för den del av sektorn "markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk" som rör skogsmark lämna underlag till de *scenarier* som Sveriges lantbruksuniversitet ska lämna enligt 24 § 4, och

3. för den del av sektorn "markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk" som inte rör användning av *åkermark* och betesmark

a) utföra oberoende granskning av beräknade utsläpp och upptag av växthusgaser,

b) utföra granskning av *scenarier* som har tagits fram enligt artikel 18 i förordning (EU) nr 2018/1999,

c) utföra granskning av information om styrmedel som har tagits fram till tvåårsrapporten och nationalrapporten, och

d) utföra granskning av information om politiska strategier och åtgärder som har tagits fram enligt artikel 18 i förordning (EU) nr 2018/1999.

Statens energimyndighet

20 § Statens energimyndighet ska delta i klimatrapporteringsarbetet genom att

1. för energisektorn lämna värmevärden för relevanta bränslen och regelbundet uppdatera dessa,

2. i sin egenskap av statistikansvarig

myndighet för ämnesområdet energi enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken för energisektorn lämna den statistik som behövs i fråga om

bränslestatistik för energi och industri, energistatistik för bostäder och service samt bränsle-, gas- och lagerstatistik,

4. lämna uppgifter om produktion av biogas,

5. lämna den energistatistik som rapporteras enligt artikel 4 och bilaga B till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 av den 22 oktober 2008 om energistatistik, i lydelsen enligt kommissionens förordning (EU) nr 431/2014,

6. för energisektorn men inte för transporter lämna data för beräkning av approximativa utsläpp som anges i artikel 8 i förordning (EU) nr 525/2013,

7. i sin egenskap av expertmyndighet för *Kyotoprotokollens mekanismer för gemensamt genomförande, ren utveckling och internationell handel med utsläppsrätter* samt i sin egenskap av kontoföringsmyndighet enligt lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter,

myndighet för ämnesområdet energi enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken för energisektorn lämna den statistik som behövs i fråga om

- a) *bränsleanvändning inom tillverkningsindustrin, el- och fjärrvärmesektorn, småindustri, byggverksamhet, jordbruk, skogsbruk, fiske, offentlig verksamhet, övrig serviceverksamhet samt hushåll,*
- b) *levererade mängder flytande bränslen och fordonsgas ut på den svenska marknaden*
- c) *produktion av biogas*
- d) *bränsleanvändning inom bantrafiken*
- e) *uppgifter för jämförelse mellan referensbaserat tillvägagångssätt och sektorsbaserat tillvägagångssätt i enlighet med IPCC:s metodriktlinjer,*

3. lämna uppgifter om infrastruktur avseende naturgas och flytande naturgas för beräkning av diffusa utsläpp,

4. lämna den energistatistik som rapporteras enligt artikel 4 och bilaga B till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 av den 22 oktober 2008 om energistatistik, i lydelsen enligt kommissionens förordning (EU) nr 431/2014,

5. för energisektorn men inte för transporter lämna data för beräkning av approximativa utsläpp som anges i artikel 26.2 i förordning (EU) nr 2018/1999,

6. i sin egenskap av expertmyndighet för *mekanismer enligt Parisavtalets artikel 6* samt i sin egenskap av kontoföringsmyndighet enligt lagen (2020:1173) om vissa utsläpp av växthusgaser,

a) lämna uppgifter om vilka som har rätt att delta i projektverksamhet för att minska eller begränsa utsläppen av växthusgaser enligt mekanismerna för gemensamt genomförande och ren utveckling,

b) lämna de registeruppgifter som anges i artikel 7.1 g i förordning (EU) nr 525/2013 och artikel 7.1 i Kyotoprotokollet,

c) lämna de uppgifter om överföring av årlig utsläppstilldelning mellan EU-länder som anges i artikel 7.1 h i förordning (EU) nr 525/2013,

d) lämna de uppgifter om användning av mekanismerna för gemensamt genomförande, ren utveckling och internationell handel med utsläppsrätter som anges i artiklarna 7.1 i, 13.1 e och 17.1 a och d i förordning (EU) nr 525/2013,

e) lämna information om ändringar i Sveriges nationella register under Kyotoprotokollet, och

f) lämna de uppgifter om vattenkraftsprojekt som anges i artikel 17.1 e i förordning (EU) nr 525/2013,

8. för energisektorn lämna de *prognoser* som anges i artikel 14 i förordning (EU) nr 525/2013, uttryckta i energienheter, med stöd av underlag från Konjunkturinstitutet, Trafikanalys, Trafikverket och Transportstyrelsen,

9. för energisektorn men inte för transporter lämna information om styrmedel för rapportering till tvåårsrapporten och nationalrapporten,

10. för energisektorn men inte för transporter utföra oberoende granskning av beräknade utsläpp av växthusgaser,

11. för energisektorn men inte för transporter utföra granskning av

a) lämna de uppgifter om överföring av årlig utsläppstilldelning mellan EU-länder som anges i artikel 26.3 i förordning (EU) nr 2018/1999,

b) lämna information om ändringar i Sveriges nationella register enligt artikel 26.3 i förordning (EU) nr 2018/1999,

c) lämna registeruppgifter enligt artikel 4 i Parisavtalet, och

d) lämna underlag om samarbeten samt registeruppgifter enligt artikel 6 i Parisavtalet,

7. för energisektorn lämna de *scenarier* som anges i artikel 18 i förordning (EU) nr 2018/1999, uttryckta i energienheter, med stöd av underlag från Konjunkturinstitutet, Trafikanalys, Trafikverket och Transportstyrelsen,

8. för energisektorn men inte för transporter lämna information om styrmedel för rapportering till tvåårsrapporten och nationalrapporten,

9. för energisektorn men inte för transporter utföra oberoende granskning av beräknade utsläpp av växthusgaser,

10. för energisektorn men inte för transporter utföra granskning av

information om politiska strategier och åtgärder som har tagits fram enligt artikel 13 i förordning (EU) nr 525/2013, och 12. lämna underlag om finansiellt och tekniskt stöd till utvecklingsländer för rapportering enligt artikel 16 i förordning (EU) nr 525/2013 samt för rapportering till tvåårsrapporten och nationalrapporten.

Statens jordbruksverk

19 § Statens jordbruksverk ska delta i klimatrapporteringsarbetet genom att

1. lämna statistik om
 - a) åkerarealens användning och skördestatistik i åtta produktionsområden, och
 - b) antalet djur i jordbrukssektorn,
2. lämna data om gödselproduktion och kväveproduktion för svin och nöt,
3. lämna uppgifter om försäljning av mineralgödsel med stöd av det underlag som Statistiska centralbyrån ska lämna enligt 20 § 2,
4. lämna uppgifter om proteinkonsumtion,
5. för jordbrukssektorn lämna underlag till de *prognoser* som anges i artikel 14 i förordning (EU) nr 525/2013,
6. för jordbrukssektorn och för den del av sektorn "markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk" som rör användning av *jordbruksmark* och betesmark lämna information om styrmedel för rapportering till tvåårsrapporten och nationalrapporten,
7. för den del av sektorn "markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk" som rör användning av *jordbruksmark* och betesmark lämna de uppgifter som anges i artikel 10.2 c-f i beslut nr 529/2013/EU med stöd av tillgängliga uppgifter från Sveriges lantbruksuniversitet,
8. för jordbrukssektorn och inom den del av sektorn "markanvändning, förändrad

information om politiska strategier och åtgärder som har tagits fram enligt artikel 18 i förordning (EU) nr 2018/1999, och 11. lämna underlag om finansiellt och tekniskt stöd till utvecklingsländer för rapportering enligt artikel 19.3 i förordning (EU) nr 2018/1999 samt för rapportering till tvåårsrapporten och nationalrapporten.

Statens jordbruksverk

21 § Statens jordbruksverk ska delta i klimatrapporteringsarbetet genom att

1. lämna statistik om
 - a) åkerarealens användning och skördestatistik i *de* åtta produktionsområdena, och
 - b) antalet djur *inom* jordbrukssektorn,
2. lämna data om gödselproduktion och kväveutsöndring för svin och nöt,
3. lämna uppgifter om proteinkonsumtion,
4. för jordbrukssektorn lämna underlag till de *scenarier* som anges i artikel 18 i förordning (EU) nr 2018/1999,
5. för jordbrukssektorn och för den del av sektorn "markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk" som rör användning av *åkermark* och betesmark lämna information om styrmedel för rapportering till tvåårsrapporten och nationalrapporten,
6. för jordbrukssektorn och inom den del av sektorn "markanvändning, förändrad

markanvändning och skogsbruk" som rör användning av *jordbruksmark* och betesmark utföra oberoende granskning av beräknade utsläpp av växthusgaser,

9. för den del av sektorn "markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk" som rör användning av *jordbruksmark* och betesmark utföra granskning av *prognoser* som har tagits fram enligt artikel 14 i förordning (EU) nr 525/2013, och

10. för jordbrukssektorn och för den del av sektorn "markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk" som rör användning av *jordbruksmark* och betesmark utföra granskning av information om politiska strategier och åtgärder som har tagits fram enligt artikel 13 i förordning (EU) nr 525/2013.

Statistiska centralbyrån

20 § Statistiska centralbyrån ska delta i klimatrappporteringsarbetet genom att för *jordbrukssektorn och för den del av sektorn "markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk"* som rör *markanvändning* lämna statistiskt underlag för beräkning av utsläpp av växthusgaser. Underlaget ska avse

1. *produktion* av skörderester,
2. försäljning av gödselmedel till *jordbruket*,
3. tillförsel av kväve från mineralgödsel, stallgödsel och annan organisk gödsel till *jordbruksmark*,
4. hantering och lagring av stallgödsel,
5. tillförsel av kalk till *jordbruksmark*,
6. betesperioder för nöt,
7. import och export av kalciumkarbid, *och*
8. produktion av livsmedel, djurfoder och alkoholhaltiga drycker.

markanvändning och skogsbruk" som rör användning av *åkermark* och betesmark utföra oberoende granskning av beräknade utsläpp av växthusgaser,

7. för den del av sektorn "markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk" som rör användning av *åkermark* och betesmark utföra granskning av *scenarier* som har tagits fram enligt artikel 18 i förordning (EU) nr 2018/1999, och

8. för jordbrukssektorn och för den del av sektorn "markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk" som rör användning av *åkermark* och betesmark utföra granskning av information om politiska strategier och åtgärder som har tagits fram enligt artikel 18 i förordning (EU) nr 2018/1999.

Statistiska centralbyrån

22 § Statistiska centralbyrån ska delta i klimatrappporteringsarbetet genom att lämna statistiskt underlag för beräkning av utsläpp av växthusgaser för:

1. *sektorn jordbruk* och för den del av sektorn "markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk" som rör markanvändning. Underlaget ska avse
 - a. *användning* av skörderester,
 - b. försäljning av *mineralgödselmedel* till *åker- och betesmark*,
 - c. tillförsel av kväve från mineralgödsel, stallgödsel och annan organisk gödsel till *åker- och betesmark*,
 - d. hantering och lagring av stallgödsel,
 - e. tillförsel av kalk till *åker- och betesmark*,
 - f. betesperioder för *nötkreatur*,
 - g. import och export av kalciumkarbid,
 - h. produktion av livsmedel, djurfoder och alkoholhaltiga drycker,
 - i. *andel stubbträda av total trädesareal*,

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete

21 § Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) ska delta i klimatrappporteringsarbetet genom att lämna underlag om finansiellt och tekniskt stöd till utvecklingsländer som har finansierats genom Sidas budget för rapportering enligt artikel 16 i förordning (EU) nr 525/2013 samt för rapportering till tvåårsrapporten och nationalrapporten.

Sveriges geologiska undersökning

22 § *Sveriges geologiska undersökning ska delta i klimatrappporteringsarbetet genom att lämna underlag om areal för produktion av energitorv.*

Sveriges lantbruksuniversitet

23 § Sveriges lantbruksuniversitet ska delta i klimatrappporteringsarbetet genom att för sektorn "markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk"

1. lämna underlag för beräkning av utsläpp och upptag av växthusgaser och för bestämning av markanvändningsslag med stöd av resultatet från Riksskogstaxeringen vid Sveriges lantbruksuniversitet, och

2. lämna de *prognoser* som anges i artikel 14 i förordning (EU) nr 525/2013 och artikel 10.2 b i beslut nr 529/2013/EU med stöd av *underlag och system för skogliga*

2. sektorn avfall lämna underlag om totalbefolkning för riket.

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete

23 § Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) ska delta i klimatrappporteringsarbetet genom att lämna underlag om finansiellt och tekniskt stöd till utvecklingsländer som har finansierats genom Sidas budget för rapportering enligt artikel 19.3 i förordning (EU) nr 2018/1999 samt för rapportering till tvåårsrapporten och nationalrapporten.

Sveriges lantbruksuniversitet

24 § Sveriges lantbruksuniversitet ska delta i klimatrappporteringsarbetet genom att för sektorn "markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk"

1. lämna underlag för beräkning av utsläpp och upptag av växthusgaser och för bestämning av markanvändningsslag med stöd av resultatet från *de permanenta provytorna inom Riksskogstaxeringen* vid Sveriges lantbruksuniversitet,

2. lämna underlag för *bedömning av omfattning av naturliga störningar.*

3. lämna underlag för beräkning av *approximativa utsläpp och upptag som anges i artikel 26.2 i förordning (EU) nr 2018/1999, och*

4. lämna de *scenarier* som anges i artikel 18 i förordning (EU) nr 2018/1999 med stöd av det underlag som Skogsstyrelsen ska lämna enligt 19 § 2, *Statens*

hållbarhetsanalyser och det underlag som Skogsstyrelsen ska lämna enligt 17 § 2 och Statens energimyndighet ska lämna enligt 18 § 8.

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

24 § Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) ska delta i klimatrapporteringsarbetet genom att lämna

1. klimatdata *i rutnät* för modellberäkning av kolbalanser för sektorn "markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk",
2. beräknade dygnsmedelvärden för de områden och parametrar som Naturvårdsverket specificerar i överenskommelser med SMHI, och
3. underlag om anpassningsåtgärder enligt artikel 15 i förordning (EU) nr 525/2013 och artikel 12 i klimatkonventionen.

Trafikanalys

25 § Trafikanalys ska delta i klimatrapporteringsarbetet genom att för transportsektorn

1. lämna uppgifter om förbrukad mängd motorbränsle från järnväg, uppdelat på persontrafik och godstrafik,
2. lämna uppgifter om antal nyregistrerade, importerade och exporterade fordon,
3. lämna underlag till de *prognoser* som Statens energimyndighet ska lämna enligt 18 § 8,
4. utföra oberoende granskning av beräknade utsläpp av växthusgaser, och
5. utföra granskning av *prognoser* som har tagits fram enligt artikel 14 i förordning (EU) nr 525/2013.

Jordbruksverk enligt 21 § 4 och Statens energimyndighet ska lämna enligt 20 § 7.

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

25 § Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) ska delta i klimatrapporteringsarbetet genom att lämna

1. klimatdata för modellberäkning av kolbalanser för sektorn "markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk",
2. beräknade dygnsmedelvärden för de områden och parametrar som Naturvårdsverket specificerar i överenskommelser med SMHI, och
3. underlag om anpassningsåtgärder och *sårbarhet i enlighet med Parisavtalets tvåårsrapport och klimatkonventionens nationalrapport samt rapportering till Europeiska kommissionen enligt artikel 19.1 i förordning (EU) nr 2018/1999.*

Trafikanalys

26 § Trafikanalys ska delta i klimatrapporteringsarbetet genom att för transportsektorn

1. lämna uppgifter om antal nyregistrerade, importerade och exporterade fordon,
2. lämna underlag till de *scenarier* som Statens energimyndighet ska lämna enligt 20 § 7,
3. utföra oberoende granskning av beräknade utsläpp av växthusgaser, och
4. utföra granskning av *scenarier* som har tagits fram enligt artikel 18 i förordning (EU) nr 2018/1999.

Trafikverket

26 § Trafikverket ska delta i

klimatrapporteringsarbetet genom att

1. för trafikeringen av det järnvägsnät som staten äger och förvaltar
 - a) lämna emissionsfaktorer för metan, dikväveoxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid och flyktiga organiska ämnen,
 - b) lämna uppgifter om förbrukad mängd motorbränsle, och
 - c) lämna beräkningar av utsläpp av koldioxid, metan, dikväveoxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid och flyktiga organiska ämnen,
2. för vägtrafik i transportsektorn lämna
 - a) emissionsfaktorer för metan, dikväveoxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid och flyktiga organiska ämnen,
 - b) uppgifter om trafikarbete för olika fordonskategorier,
 - c) uppgifter om förbrukad mängd motorbränsle,
 - d) beräkningar av utsläpp av koldioxid, metan, dikväveoxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid och flyktiga organiska ämnen,
 - e) beräkningar av utsläpp av koldioxid från användning av urea i katalysatorer,
 - f) data för beräkning av approximativa utsläpp som anges i artikel 8 i förordning (EU) nr 525/2013,
 - g) beräkningar av prognostiserade utsläpp av metan, dikväveoxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid och flyktiga organiska ämnen, och
 - h) underlag till de *prognoser* som Statens energimyndighet ska lämna enligt 18 § 8, och
3. för den del inom transportsektorn som omfattas av Trafikverkets verksamhetsområde
 - a) lämna information om styrmedel för rapportering till tvåårsrapporten och

Trafikverket

27 § Trafikverket ska delta i

klimatrapporteringsarbetet genom att

1. för trafikeringen av det järnvägsnät som staten äger och förvaltar
 - a) lämna emissionsfaktorer för metan, dikväveoxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid och flyktiga organiska ämnen,
 - b) lämna uppgifter om förbrukad mängd motorbränsle, och
 - c) lämna beräkningar av utsläpp av koldioxid, metan, dikväveoxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid och flyktiga organiska ämnen,
2. för vägtrafik i transportsektorn lämna
 - a) emissionsfaktorer för metan, dikväveoxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid och flyktiga organiska ämnen,
 - b) uppgifter om trafikarbete för olika fordonskategorier,
 - c) uppgifter om förbrukad mängd motorbränsle,
 - d) beräkningar av utsläpp av koldioxid, metan, dikväveoxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid och flyktiga organiska ämnen,
 - e) beräkningar av utsläpp av koldioxid från användning av urea i katalysatorer,
 - f) data för beräkning av approximativa utsläpp som anges i artikel 26 i förordning (EU) 2018/1999,
 - g) beräkningar av prognostiserade utsläpp av metan, dikväveoxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid och flyktiga organiska ämnen, och
 - h) underlag till de *scenarier* som Statens energimyndighet ska lämna enligt 20 § 7, och
3. för den del inom transportsektorn som omfattas av Trafikverkets verksamhetsområde
 - a) lämna information om styrmedel för rapportering till tvåårsrapporten och

nationalrapporten, och

b) utföra granskning av information om politiska strategier och åtgärder som har tagits fram enligt artikel 13 i förordning (EU) nr 525/2013.

Transportstyrelsen

27 § Transportstyrelsen ska delta i klimatrappporteringsarbetet genom att

1. för luftfart i transportsektorn lämna
a) emissionsfaktorer för metan, dikväveoxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid och flyktiga organiska ämnen,

b) uppgifter om förbrukad mängd motorbränsle och energianvändning,

c) beräkningar av utsläpp av metan, dikväveoxid, koldioxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid och kolväten,

d) uppgifter om dels fördelning på inrikestrafik och utrikestrafik, dels fördelning på den trafik som omfattas av start- och landningsfasen (Landing and Take-Off, LTO), dels den trafik som inte ingår i start- och landningsfasen (Cruise), dels antalet start- och landningscykler (LTO-cykler),

e) *preliminära data för beräkning av approximativa utsläpp som anges i artikel 8 i förordning (EU) 525/2013, och*

f) underlag till de *prognoser* som Statens energimyndighet ska lämna enligt 18 § 8,

2. för den del inom transportsektorn som omfattas av Transportstyrelsens verksamhetsområde

a) lämna information om styrmedel för rapportering till tvåårsrapporten och nationalrapporten, och

b) utföra granskning av information om politiska strategier och åtgärder som har tagits fram enligt artikel 13 i förordning (EU) nr 525/2013, och

3. för sjöfart i transportsektorn lämna emissionsfaktorer för metan, dikväveoxid,

nationalrapporten, och

b) utföra granskning av information om politiska strategier och åtgärder som har tagits fram enligt artikel 18 i förordning (EU) nr 2018/1999.

Transportstyrelsen

28 § Transportstyrelsen ska delta i klimatrappporteringsarbetet genom att

1. för luftfart i transportsektorn lämna
a) emissionsfaktorer för metan, dikväveoxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid och flyktiga organiska ämnen,

b) uppgifter om förbrukad mängd motorbränsle och energianvändning,

c) beräkningar av utsläpp av metan, dikväveoxid, koldioxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid och kolväten,

d) uppgifter om dels fördelning på inrikestrafik och utrikestrafik, dels fördelning på den trafik som omfattas av start- och landningsfasen (Landing and Take-Off, LTO), dels den trafik som inte ingår i start- och landningsfasen (Cruise), dels antalet start- och landningscykler (LTO-cykler),

e) *data för beräkning av approximativa utsläpp som anges i artikel 26 i förordning (EU) 2018/1999, och*

f) underlag till de *scenarier* som Statens energimyndighet ska lämna enligt 20 § 7,

2. för den del inom transportsektorn som omfattas av Transportstyrelsens verksamhetsområde

a) lämna information om styrmedel för rapportering till tvåårsrapporten och nationalrapporten, och

b) utföra granskning av information om politiska strategier och åtgärder som har tagits fram enligt artikel 18 i förordning (EU) nr 2018/1999,

3. för sjöfart i transportsektorn lämna emissionsfaktorer för metan, dikväveoxid,

kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid och flyktiga organiska ämnen.

kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid och flyktiga organiska ämnen.

Underlag för regeringens årliga klimatredovisning

Samlat underlag till regeringen

29 § *Naturvårdsverket ska årligen redovisa en bedömning av effekter av beslut under året inom relevanta politikområden som myndigheten bedömer ha betydande påverkan på utvecklingen av utsläpp och upptag av växthusgaser.*

Bedömningen av effekter ska avse beslut som fattats av riksdagen och regeringen. Bedömningen bör också avse beslut i bindande rättsakter inom Europeiska unionen, som primärt syftar till att påverka utvecklingen av utsläpp och upptag av växthusgaser och som påverkar Sveriges territoriella utsläpp och upptag av växthusgaser.

Effektbedömningen ska lämnas till regeringen som ett samlat underlag för den klimatredovisning som enligt klimatlagen (2017:720) varje år ska lämnas till riksdagen i budgetpropositionen.

30 § *Naturvårdsverket ska inhämta sådana underlag som krävs för effektbedömningen från de myndigheter som anges i 33-39 §§ samt vid behov från andra relevanta myndigheter.*

Naturvårdsverkets bedömning av vilka beslut som ska effektbedömas ska ske efter samråd med de myndigheter som anges i 33-39 §§ samt vid behov med andra relevanta myndigheter. Samrådet ska även syfta till att säkerställa en ändamålsenlig

ansvarsfördelning mellan myndigheterna i bedömningar av effekter.

31 § Det samlade underlaget ska beskriva hur besluten påverkar möjligheten att nå det långsiktiga, tidssatta utsläppsmålet och de etappmål som riksdagen har fastställt. Underlagets effektbedömningar bör innehålla

- 1. kvalitativa bedömningar av hur besluten bidrar till minskade eller ökade utsläpp och upptag av växthusgaser,*
- 2. beräkningar, för de fall det är möjligt och relevant, av effekter i termer av utsläpp och upptag av växthusgaser, eller av effekter i andra termer som i senare led påverkar utsläpp eller upptag av växthusgaser.*

32 § De myndigheter som enligt denna förordning deltar i klimatredovisningsarbetet ska se till att de ansatser och principer som tillämpas vid effektbedömningar så långt som möjligt är myndighetsgemensamma, så att adderbarhet, jämförbarhet och transparens underlättas.

Konjunkturinstitutet

33 § Konjunkturinstitutet ska delta i klimatredovisningsarbetet genom att inom ramen för myndighetens miljöekonomiska verksamhet utföra eller lämna underlag för beräkningar och kvalitativa bedömningar av effekter av de beslut under året inom relevanta politikområden som bedöms ha betydande påverkan på utvecklingen av utsläpp och upptag av växthusgaser.

Skogsstyrelsen

34 § Skogsstyrelsen ska delta i klimatredovisningsarbetet genom att för

skogsbruket och den del av sektorn "markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk" som rör skogsmark utföra eller lämna underlag för beräkningar och kvalitativa bedömningar av effekter av de beslut under året inom relevanta politikområden som bedöms ha betydande påverkan på utvecklingen av utsläpp och upptag av växthusgaser.

Statens energimyndighet

35 § Statens energimyndighet ska delta i klimatredovisningsarbetet genom att för sitt verksamhetsområde utföra eller lämna underlag för beräkningar och kvalitativa bedömningar av effekter av de beslut under året inom relevanta politikområden som bedöms ha betydande påverkan på utvecklingen av utsläpp och upptag av växthusgaser.

Statens jordbruksverk

36 § Statens jordbruksverk ska delta i klimatredovisningsarbetet genom att för jordbruksområdet och för den del av sektorn "markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk" som rör användning av åkermark och betesmark utföra eller lämna underlag för beräkningar och kvalitativa bedömningar av effekter av de beslut under året inom relevanta politikområden som bedöms ha betydande påverkan på utvecklingen av utsläpp och upptag av växthusgaser.

Trafikanalys

37 § Trafikanalys ska delta i klimatredovisningsarbetet genom att för den del inom transportområdet som omfattas av myndighetens verksamhetsområde utföra eller lämna underlag för beräkningar och kvalitativa

bedömningar av effekter av de beslut under året inom relevanta politikområden som bedöms ha betydande påverkan på utvecklingen av utsläpp och upptag av växthusgaser.

Trafikverket

38 § Trafikverket ska delta i klimatredovisningsarbetet genom att för den del inom transportområdet som omfattas av myndighetens verksamhetsområde utföra eller lämna underlag för beräkningar och kvalitativa bedömningar av effekter av de beslut under året inom relevanta politikområden som bedöms ha betydande påverkan på utvecklingen av utsläpp och upptag av växthusgaser.

Transportstyrelsen

39 § Transportstyrelsen ska delta i klimatredovisningsarbetet genom att för den del av transportområdet som omfattas av myndighetens verksamhetsområde utföra eller lämna underlag för beräkningar och kvalitativa bedömningar av effekter av de beslut under året inom relevanta politikområden som bedöms ha betydande påverkan på utvecklingen av utsläpp och upptag av växthusgaser.

2. Uppdraget och dess genomförande

2.1 Genomförande av ursprungligt uppdrag

Regeringen uppdrog 2019-11-14 (M2019/02015/K1) åt Naturvårdsverket att lämna förslag till de ändringar i klimatrapporteringsförordningen (2014:1434) som är nödvändiga dels för att anpassa förordningen till nya EU-bestämmelser på klimatområdet och till riktlinjer som antas inom ramen för FN:s klimatkonvention och klimatavtalet från Paris, dels mot bakgrund av myndighetens erfarenheter av den klimatrapportering som har ägt rum.

Enligt förordningen är det Naturvårdsverket som ska samordna det nationella klimatrapporteringsarbetet. I dagsläget lämnar 15 myndigheter information om utsläpp och upptag inom olika sektorer till Naturvårdsverket, som sedan sammanställer informationen. I uppdraget har ingått att analysera behovet av att ytterligare myndigheter involveras i klimatrapporteringsarbetet. Myndigheternas arbete med insamling och verifiering av underlag i enlighet med de nya bestämmelserna bör inledas under första halvåret 2022. Nödvändiga ändringar i det svenska regelverket bör därför träda i kraft senast den 1 januari 2022.

Utöver vad som uttryckligen ingått i uppdraget, har översynen av förordningen också föranlett en översyn av de 15 myndighetsöverenskommelser som ingicks 2015 mellan Naturvårdsverket och respektive rapporterande myndighet och som reglerar de närmare formerna för rapporteringen. Nya eller uppdaterade överenskommelser om myndigheternas klimatrapportering bör ingås först efter att regeringen beslutat om förordningsändringar och bör gälla från 1 januari 2022.

Naturvårdsverket har under mars-maj 2020 genomfört bilaterala samråd med de 17 myndigheter som pekats ut i regeringsuppdraget, vilka antingen i dag omfattas, eller i denna skrivelse föreslås omfattas, av förordningens bestämmelser. Tematiska möten med ett flertal myndigheter har därutöver genomförts, bl.a. om transporter och om fluorerade gaser. Som en del i samrådet skickade Naturvårdsverket 15 juni 2020 ut ett skriftligt förordningsförslag för synpunkter senast 31 augusti 2020. Efter fortsatta samråd under hösten 2020 är Naturvårdsverkets bedömning att inga invändningar mot förordningsförslaget finns bland berörda myndigheter.

Det ursprungliga uppdraget redovisas i skrivelsens Del 1.

2.2 Genomförande av utökat uppdrag

Genom beslut 2020-10-29 utökades Naturvårdsverkets regeringsuppdrag med innebörden att förslag också ska lämnas om hur klimatrapporteringsförordningen bör utformas för att berörda myndigheter ska redovisa effektbedömningar av de

viktigaste besluten med betydelse för utsläpp av växthusgaser och klimatomställningen samt hur dessa beslut förväntas bidra till att de nationella och globala klimatmålen nås.

Uppdraget syftar till en reglering av underlaget till den årliga klimatredovisning som regeringen enligt klimatlagen varje år ska lämna till riksdagen i budgetpropositionen. Närmare bestämt avser uppdraget punkt 2 i klimatlagens 4 §, dvs redovisningen av de viktigaste besluten inom klimatpolitiken under året och vad de besluten kan betyda för utvecklingen av växthusgasutsläppen.

Förslaget ska bidra till en reglering av myndigheternas arbete med underlag kring beslut inom olika områden med betydelse för utsläppen av växthusgaser och klimatomställningen och som kan ge förutsättningar för regeringen att bättre svara mot klimatlagens krav när det gäller effektbedömningar av beslutade och aviserade åtgärder och styrmedel.

Naturvårdsverket har i uppdragets utökade del samverkat med Energimyndigheten, Jordbruksverket, Konjunkturinstitutet, Skogsstyrelsen, Trafikanalys, Trafikverket och Transportstyrelsen. Naturvårdsverket har under februari-mars 2021 genomfört bilaterala samråd med dessa myndigheter. Ett tematiskt möte om transporter har därutöver genomförts. Som en del i samrådet har Naturvårdsverket skickat ett skriftligt förordningsförslag för synpunkter och konsekvensbedömning. Naturvårdsverket och samtliga angivna myndigheter har gemensamt bedömt det som lämpligt att var och en av myndigheterna ges ett ansvar i klimatrapporteringsförordningen att bidra till det samlade underlaget med effektbedömningar.

Det utökade uppdraget redovisas i skrivelsens Del 2.

Såväl den ursprungliga som den utökade delen av uppdraget har genomförts i form av ett projekt inom Naturvårdsverket. I projektgruppen har ingått Malin Kanth, Ulrika Svensson, Frida Löfström, Erik Adriansson, Jonas Allerup, Joel Grede, Tea Alopaeus, Sara Almqvist, Nora Smedby samt Anders Hallberg (projektledare). Inom ramen för regeringsuppdraget har underlag och bedömningar också inhämtats från SMED-konsortiet¹, som på uppdrag av Naturvårdsverket utför beräkningar och utvecklar metoder som krävs för klimatrapporteringen.

Redovisningen har 2021-05-20 beslutats av generaldirektör Björn Risinger (NV-08981-19).

¹ SMED (Svenska MiljöEmissionsData) är ett konsortium där IVL Svenska Miljöinstitutet AB, Statistiska centralbyrån, Sveriges lantbruksuniversitet och SMHI ingår.

Del 1: Underlag för internationell klimatrapportering

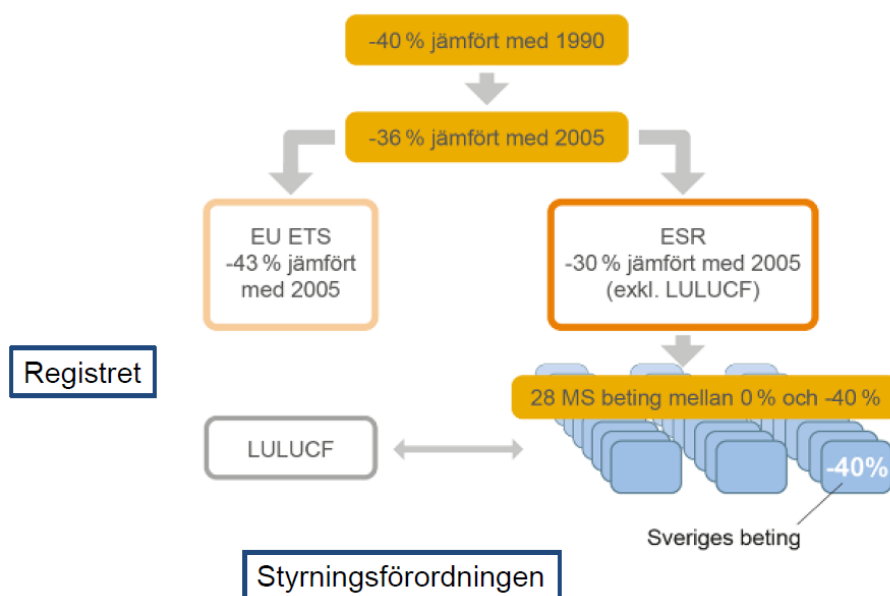
3. Nya internationella krav om klimatrapporering

3.1 Inledning och bakgrund

Klimatrapporeringsförordningen (2014:1434) innehåller bestämmelser om den rapportering som krävs enligt FN:s klimatkonvention och enligt EU-bestämmelser om klimatrapporering. Rapporteringen är central för att skapa förtroende mellan parter och medlemsländer och för att visa på hur utvecklingen ser ut i förhållande till antagna utsläppsmål och Parisavtalets 1,5 graders mål.

Inför FN:s klimattoppmöte 2015 kommunicerade EU sin klimatplan (Intended Nationally Determined Contribution) om att minska utsläppen av växthusgaser inom EU med 40 procent från basåret 1990 till 2030. I och med att Parisavtalet ratificerats och trätt i kraft fastställdes EU:s klimatplan. EU:s bidrag regleras i Energi- och klimatrådet. Klimatplanen består av ETS (som reglerar utsläpp som omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter), ESR² (ansvarsfördelningen som reglerar de utsläpp som inte ingår i ETS) samt LULUCF-förordningen³ som reglerar utsläpp och upptag inom LULUCF-sektorn.

Figur 1. EU:s åtagande 2021–2030 i EU:s klimat- och energiramverk, vilket också är EU:s Nationally Determined Contribution (NDC) under Parisavtalet.

² ESR= Effort Sharing Regulation. Förordning (EU) 2018/842

³ LULUCF Förordning (EU) 2018/841; LULUCF=Land Use, Land Use Change and Forestry

Genom EU:s styrningsförordning regleras rapportering, granskning, bokföring och uppföljning av ESR och LULUCF i EU:s mål samt medlemsländernas åtaganden/bidrag till EU:s mål. ETS regleras inom en egen cykel med egen lagstiftning. I unionsregistret sköts kontoställningar, avräkningar slutliga bokföringen av EU:s utsläppshandelssystem.

I december 2019 antog EU:s stats- och regeringschefer målet om ett klimatneutralt EU till 2050⁴. EU-kommissionen lämnade i mars 2020 förslag om en europeisk klimatlag och i september 2020 förslag om ett skärpt utsläppsmål till 2030. I december 2020 beslutade EU:s stats- och regeringschefer om att öka ambitionen i EU:s NDC från utsläppsminskning om 40 procent jämfört med 1990 till att i netto (totala utsläpp och upptag) minska med 55 procent jämfört med 1990. Under sommaren 2021 kommer EU kommissionen att presentera ett reviderat ramverk med förslag på reviderad lagstiftning, för medlemsländerna, med fördelningar av utsläppsminskningar mellan sektorerna och medlemsländerna. Fördelningen enligt Figur 1 ovan kommer därmed att förändras och nya eller reviderade förordningar upprättas.

3.2 Styrningsförordningen

År 2018 beslutades en förordning om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder, den så kallade styrningsförordningen⁵, i syfte att samordna och reglera medlemsstaternas och kommissionens förpliktelser under energiunionen och dess fem olika dimensioner (minskade växthusgasutsläpp, energisäkerhet, energimarknaden, energieffektivitet, samt forskning, innovation och konkurrenskraft). Syftet med förordningen är att samordna rapportering av information, uppföljning och utvärdering. Förordningen ska även hjälpa EU och medlemsländerna att uppfylla sina förpliktelser under ESR och LULUCF-förordningen (se nedan) samt under Klimatkonventionen och Parisavtalet.

Inom klimatområdet och speciellt för EU:s rapportering och uppföljning av åtagande enligt Effort Sharing Decision (ESD), 406/2009/EG, finns sedan tidigare en förordning, Monitoring Mechanism Regulation (MMR) 525/2013/EG, med tillhörande genomförande- och delegerade förordningar.⁶ MMR är även den förordning som reglerar samarbetet mellan EU och medlemsländerna för att EU ska kunna rapportera under Klimatkonventionen och Kyotoprotokollet.

MMR har nu integrerats i styrningsförordningen i syfte att samla all rapportering under Energiunionen i en förordning samt att uppdatera regleringen att gälla från år 2021 och framåt. Detta innebär att de delar som i dag finns i MMR med anledning av Kyotoprotokollet tas bort när Kyotoprotokollet upphör efter den andra

⁴ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8440-2021-INIT/en/pdf>

⁵ Förordning (EU) 2018/1999

⁶ Beslut 749/2014/EG och 666/2014/EG.

åtagandeperioden (år 2013-2020). Detsamma gäller för EU:s åtagande genom klimat- och energipaketet till 2020 och specifikt för åtagandena under Effort Sharing Decision (ESD). Tillkommer gör de delar som förväntas behövas för rapportering under Parisavtalet samt rapportering, uppföljning och utvärdering av EU:s klimatplan under Parisavtalet för perioden 2021-2030 som inkluderar ESR och LULUCF-förordningen under Klimat- och energiramverket.

Styrningsförordningen innehåller även riktlinjer för upprättandet av integrerade nationella energi- och klimatplaner med tillhörande integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter samt riktlinjer för upprättande av långsiktiga klimatstrategier. Dessa delar berörs inte i klimatrapporteringsförordningen på annat sätt än att det som regleras för klimatrapporteringen även utgör en del av det underlag för det som ska ingå i och rapporteras vad gäller de nationella energi- och klimatplanerna med lägesrapporter för klimat.

3.3 LULUCF-förordningen

LULUCF står för "Land Use, Land Use Change and Forestry", dvs markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk. Genom LULUCF-förordningen⁷ regleras sektorns bidrag i EU:s klimatplan under Parisavtalet. I LULUCF-förordningen anges ett mål till 2030 för sektorn, som innebär att EU:s medlemsländer inte tillåts bokföra sammanlagda upptagsminskningar eller sammanlagda utsläppsökningar jämfört med de referensnivåer som bestämts enligt förordningen. LULUCF-förordningen omfattar åtagande, bokföringsregler och flexibiliteter för medlemsländernas LULUCF-sektorer för perioden 2021–2030. Enligt förordningen ska medlemsstaterna bokföra förändrade utsläpp och upptag från brukad skogsmark, beskogad mark, avskogad mark, brukad åkermark, brukad betesmark samt brukad våtmark (2026). Den nya förordningen kommer att ersätta nuvarande LULUCF-beslut 529/2013/EG. Rapportering och bokföring regleras i EU:s styrningsförordning (2018/1999).

Under 2008-2012 och 2013-2020 hade alla medlemsländer ett obligatoriskt åtagande under Kyotoprotokollet på bokföring av beskogning/avskogning samt skogsmark (emot en referensnivå) och frivillig bokföring på åker-, betes- och våtmark. Sverige valde att inte bokföra de frivilliga kategorierna. Under EU:s LULUCF-beslut (2013-2020) har alla medlemsländer rapporterat på kategorierna åker- och betesmark. Rapporteringen reglerades under MMR. Från och med 2021 går denna rapportering över till att även vara bokföringsrapportering. Från 2021 är det även krav på rapportering av kategorin våtmark och från år 2026 ingår även våtmarker i bokföringen.

⁷ Förordning (EU) 2018/841

3.4 Effort Sharing Regulation (ESR)

Effort Sharing Regulation⁸ (ESR) omfattar åtagande för de utsläpp som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter eller LULUCF sektorn, för medlemsländerna för åren 2021-2030 och är en fortsättning på Effort Sharing Decision (ESD) som omfattar åtagande för åren 2013-2020. Krav på rapportering enligt ESD har implementerats i EU:s förordning om rapporteringsriktlinjer (Monitoring Mechanism Regulation (MMR)) och därefter implementerats i svensk lagstiftning genom klimatrappporteringsförordningen (2014:1434). ESR innehåller fortsatt krav på rapportering för medlemsländer och dessa krav implementeras genom styrningsförordningen med tillhörande delegerade och genomförandeförordningar.

3.5 UNFCCC och Parisavtalets former, processer och riktlinjer

Förenta Nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC), i vardagligt tal Klimatkonventionen, är en global konvention om åtgärder för att förhindra klimatförändringar som trädde i kraft 1994. Till artikel 13 i Parisavtalet (transparensramverket), som är den artikel som reglerar informationsspridningen mellan Parisavtalets parter genom rapportering av växthusgasinventering, uppföljning av parternas klimatplaner (både utsläppsminskning och anpassning) samt klimatfinansiering, har parterna beslutat om hur denna rapportering ska ske i beslut 18/CMA.1. I detta beslut återfinns vilka former, processer och riktlinjer som ska gälla för all rapportering under artikel 13 i Parisavtalet. Vid revideringen av Sveriges klimatrappporteringsförordning behöver de krav som gäller under Parisavtalet fångas upp, för att Sverige ska kunna rapportera korrekt även under Parisavtalet. EU har genom styrningsförordningen tillsett att kraven även införlivats i EU-lagstiftningen.

3.6 IPCC 2019 Refinement

De metodriktlinjer som styr beräkningarna i växthusgasinventeringen är framtagna av FN:s mellanstatliga klimatpanel (IPCC). Dessa metodriktlinjer från IPCC har uppdaterats och förbättrats genom åren. Vilka metodriktlinjer som ska användas beslutas av parterna till Klimatkonventionen, Kyotoprotokollet och Parisavtalet. I dagsläget har parterna beslutat att IPCC:s metodriktlinjer från 2006 är de som ska användas vid beräkning av växthusgasutsläpp och upptag.

Inför Parisavtalet, och inför att rapporteringen skulle gälla alla parter, lät IPCC uppdatera 2006 års metodriktlinjer för att bättre följa vetenskapen och för att tillse att det finns fler metoder tillgängliga för utvecklingsländerna, efter att fokus hittills mest varit på utvecklade länders växthusgasinventering. Dessa metodriktlinjer benämns ”IPCC 2019 Refinement”. Parterna till Klimatkonventionen och

⁸ Förordning (EU) 2018/842

Parisavtalet har ännu inte beslutat om användningen av IPCC 2019 Refinement. Parter kan dock välja att börja använda sig av dessa riktlinjer, då de speglar den senaste vetenskapen. Gör en part det, ska det tydligt anges att det är dessa riktlinjer som använts samt varför metod byts. Inom ramen för regeringsuppdraget har SMED-konsortiet⁹, på uppdrag av Naturvårdsverket granskat IPCC 2019 Refinement och lämnat förslag på underlag som behövs vid ett eventuellt byte av metod. I dagsläget är det SMED-konsortiet som beräknar växthusgasutsläpp och upptag och utifrån IPCCs metodriktlinjer. Detta sker på uppdrag av Naturvårdsverket.

3.7 Klimatrapportering

Klimatrapporteringen, och den information som delges via denna är en av hörnstenarna i klimatarbetet nationellt, inom EU och under Klimatkonventionen. Det är via denna rapportering som parterna visar på sitt arbete med att minska växthusgasutsläppen och öka upptagen. Information delges om arbetet med styrmedel och åtgärder som lett till minskade utsläpp och ökade upptag och om möjligt vilken effekt olika styrmedel har gett. Parterna redovisar scenarier för hur långt de tror sig nå med beslutade styrmedel och åtgärder. Parterna informerar även om sårbarheten för klimatförändringar och arbetet med att anpassa sig till ett förändrat klimat samt hur mycket support som ges till utvecklingsländer för att hjälpa till i deras klimatarbete. En annan viktig del i förtroendearbetet är de granskningar som genomförs under Klimatkonventionen, EU och nationellt.

Under Kyotoprotokollet infördes en handel med utsläppsrätter samt flexibiliteter. För att handelssystemet skulle ges trovärdighet var det viktigt med en robust växthusgasinventering som bygger på principerna om transparens, korrekthet, konsistens, jämförbarhet och fullständighet. Det krävdes att alla länder som deltog i handelssystemet upprättade nationella system för att på det sättet erhålla en robust och trovärdig växthusgasinventering. Detta system har överförts till EU:s interna arbete och krav för utsläppshandelssystemet och är i och med det ett krav enligt styrningsförordningen.

Den svenska klimatrapporteringsförordningen tillkom i samband med första åtagandeperioden under Kyotoprotokollet (2008-2012) som ett led i att uppfylla kraven på ett nationellt system och krav inom den internationella utsläppshandeln.

3.7.1 Nationella systemet

I samband med första åtagandeperioden under Kyotoprotokollet och det utsläppshandelssystem som tillkom då, upprättade Sverige och alla utvecklade länder som även var parter till Kyotoprotokollet sina nationella system i enlighet med bestämmelserna i Kyotoprotokollsbeslutet 19/CMP.1. Detta system ska tillse att de uppgifter som parterna rapporterar och sedan nyttjar för sin bokföring är

⁹ SMED (Svenska MiljöEmissionsData) är ett konsortium där IVL Svenska Miljöinstitutet AB, Statistiska centralbyrån, Sveriges lantbruksuniversitet och SMHI ingår.

transparenta, korrekta, konsistenta, kompletta och jämförbara. Beslutet ska även tillse att parterna har en robust rapportering med tillgång till den data som behövs för att beräkna utsläpp och upptag i enlighet med IPCC:s metodriktlinjer. Det nationella systemet består av tre huvudkomponenter; legala, institutionella och processmässiga arrangemang. EU införde dessa krav först i Monitoring Mechanism Decision och förde sedan över det i Monitoring Mechanism Regulation och nu senast i styrningsförordningen. Under UNFCCC och Parisavtalet återfinns kraven på detta system i rapporteringsriktlinjerna för den årliga växthusgasinventeringen och för tvåårsrapporten (Biennial Transparency Report).

För Sverige är klimatrapporteringsförordningen ryggraden i det nationella systemet för att säkerställa rapporteringen. Förordningen anger vad varje berörd myndighet ska bidra med till den internationella klimatrapporteringen. Förordningen säkerställer att alla berörda myndigheter får ansvar att leverera den data som krävs för att beräkna växthusgasutsläpp och -upptag, att detta granskas, att myndigheterna levererar underlag för scenarier samt att myndigheterna granskar de styrmedel och åtgärder som Sverige informerar om i sin rapportering.

3.7.2 Granskning

Både under EU och FN granskas den klimatrapportering som medlemsländerna och parterna levererar.

Under EU sker årligen granskning av medlemsländernas rapportering av utsläpp inom ansvarsfördelningsförordningen. Den granskade rapporteringen ligger sedan till grund för den bokföring som sker årligen. Granskningsriktlinjerna återfinns idag i 525/2013/EU artikel 19 med tillhörande genomförandeförordning (749/2014/EU), artikel 29–37. Under FN sker granskningen av växthusgasinventeringen årligen. Biennial Report granskas vartannat år som en ”centralized review”¹⁰ och vart fjärde år tillsammans med Nationalrapporten som en ”in country review”¹¹. Granskningen av alla rapporterna sker idag enligt beslut 13/CP.20. Granskning sker även under Kyotoprotokollet enligt 3/CMP.11 och 4/CMP.11.

Rapporteringen enligt EU:s ansvarsfördelningsförordning (ESR) och LULUCF-förordning kommer att granskas för varje år 2021–2025 utifrån submission år 2027 och för åren 2026–2030 år utifrån submission 2032. Granskningen regleras i styrningsförordningen 2018/1999 artikel 38 med tillhörande genomförandeförordning (2020/1208).

Under UNFCCC kommer granskningen även fortsättningsvis att ske för den årliga växthusgasinventeringen och Nationalrapporten samt tvåårsrapporten. Vid

¹⁰ Granskningsteamet sitter tillsammans på UNFCCC:s kontor i Bonn och granskar.

¹¹ UNFCCCs granskningsteam kommer till landet som ska granskas och utför granskningen på plats i landet.

granskningen av tvåårsrapporten och Nationalrapporten granskas förutom växthusgasinventeringen även styrmedel och åtgärder samt finansiering och anpassning.

3.7.3 Växthusgasinventering

Årlig rapportering av växthusgaser har genomförts sedan Klimatkonventionen trädde i kraft år 1994. Rapporteringen under klimatkonventionen och under EU är densamma. I och med Kyotoprotokollets ikraftträdande tillkom rapportering om parternas nationella system, register (för bokföringen av enheter inom utsläppshandeln) samt specialreglerna för LULUCF-sektorn. Denna rapportering har införlivats i Monitoring Mechanism Decision för första åtagandeperioden under Kyotoprotokollet (2008–2012) och Monitoring Mechanism Regulation (MMR) för andra åtagandeperioden under Kyotoprotokollet (2013–2020). I MMR återfinns rapporteringskraven i artikel 7 och i kapitel II i genomförandeförordningen 749/2014/EU.

Från och med 2023 ska rapportering av växthusgasinventeringen under EU ske enligt artikel 26 i styrningsförordningen (2018/1999) med tillhörande genomförandeförordning (2020/1208) samt fortsatt enligt Klimatkonventionens rapporteringsriktlinjer i beslut 24/CP.19 och i enlighet med beslut 18/CMA.1 under Parisavtalet.

3.7.4 Scenarier och styrmedel

Rapportering av scenarier och styrmedel har till och med år 2020 genomförts enligt artikel 13 och 14 i MMR (525/2013). I och med styrningsförordningen som trädde i kraft 2021 ska motsvarande rapportering ske enligt artikel 18 i styrningsförordningen. Detaljer kring vad rapporteringen ska innehålla är specificerat i förordningens bilaga VI och VII. Dessutom har en tillhörande genomförandeförordning beslutats om ytterligare detaljer. Rapportering enligt artikel 18 lämnades den 15 mars 2021 och ska därefter ske vartannat år.

Underlag om styrmedel och scenarier ska även rapporteras till UNFCCC vart fjärde år i nationalrapporten enligt artikel 12 i klimatkonventionen och vartannat år i tvåårsrapporten enligt artikel 13 i Parisavtalet (tidigare enligt Kyotoprotokollet). Nytt i styrningsförordningen är att rapportering av scenarier och styrmedel även ska rapporteras vart tionde år i en långsiktig strategi enligt artikel 15 samt i en integrerad nationell energi- och klimatplan enligt artikel 3. Underlag som tas fram enligt artikel 18 bedöms kunna utgöra en del av rapporteringen enligt artikel 3 och 15 samt för rapportering till UNFCCC.

INFORMATION OM POLITISKA STRATEGIER OCH ÅTGÄRDER

Enligt artikel 18 och bilaga VI i styrningsförordningen, ska medlemsländerna rapportera information om hittills beslutade politiska strategier och åtgärder som begränsar eller minskar utsläppen av växthusgaser eller ökar upptaget i sänkor. Med åtgärder avses i detta sammanhang främst införda nationella styrmedel.

Enligt nuvarande lydelse i klimatrapporteringsförordningen bidrar flera myndigheter till rapportering av styrmedel inom sina respektive ansvarsområden och kompetens. Ingen ytterligare reglering i klimatrapporteringsförordningen behövs med anledning av rapportering av styrmedel enligt artikel 18.

SCENARIER

Enligt artikel 18 i styrningsförordningen ska medlemsländerna rapportera scenarier över utsläpp och upptag av växthusgaser. Detaljer om vad som ska rapporteras anges i bilaga VII. Krav som ställs på innehåll i rapporteringen är i stort desamma som i föregående rapporteringsriktlinjer (MMR), men utökad rapportering av scenarier tillkommer med anledning av LULUCF-förordningen. Enligt artikel 18 i styrningsförordningen ska scenarier även rapporteras enligt bokföringskategorierna i LULUCF-förordningen och inte endast enligt kategorierna i Klimatkonventionen.

Enligt nuvarande lydelse i klimatrapporteringsförordningen bidrar flera myndigheter till rapportering av scenarier inom sina respektive ansvarsområden och kompetens. För att klara utökade krav på rapportering av scenarier inom LULUCF-sektorn bör ändringar i förordningen göras för SLU, Skogsstyrelsen och Jordbruksverket.

Riksrevisionen har under 2019 i en granskning av arbetet med scenarier i Sverige¹² gjort bedömningen att regeringen bör inkludera Konjunkturinstitutet i klimatrapporteringsförordningen med uppgiften att ta fram ekonomiska scenarier.

3.7.5 Anpassningsåtgärder

I dag rapporterar alla medlemsländer inom EU i enlighet med artikel 15 i Monitoring Mechanism Regulation (525/2013) om nationella anpassningsåtgärder. Alla parter till klimatkonventionen rapporterar även om anpassning i Nationalrapportens kapitel 6 enligt riktlinjerna under UNFCCC.

Alla EU:s medlemsstaterna ska senast den 15 mars 2021, och därefter vartannat år, lämna information till kommissionen om sina nationella planer och strategier för anpassning till klimatförändringar och en beskrivning av genomförda och planerade åtgärder för att underlätta en anpassning till klimatförändringar, inbegripet den information som anges i del 1 i bilaga VIII, samt i enlighet med överenskomna rapporteringskrav enligt UNFCCC och Parisavtalet.

Från och med 2024 ska anpassning även ingå i rapporteringen av tvåårsrapporten under Parisavtalet i enlighet med beslut 18/CMA.1.

Parterna till klimatkonventionen kommer även fortsättningsvis att leverera en Nationalrapport där anpassningsåtgärder är en del.

¹² Riksrevisionen, RiR 2019:4. Att planera för framtiden – statens arbete med scenarier inom miljö-, energi-, transport-, och bostadspolitiken.

3.7.6 Finansiering

I dag rapporterar alla medlemsländer inom EU i enlighet med artikel 16 i Monitoring Mechanism Regulation (525/2013) om finansiellt och tekniskt stöd till utvecklingsländer. Alla utvecklade länder under Klimatkonventionen rapporterar även detta underlag i Biennial Report enligt beslut 2/CP.17 samt i Nationalrapporten enligt FCCC/CP/1999/7.

Enligt styrningsförordningen artikel 19(3) ska alla medlemsländer från och med 2021 årligen rapportera information till kommissionen om stöd till utvecklingsländer och i enlighet med relevanta överenskomna rapporteringskrav enligt UNFCCC och Parisavtalet (18/CMA.1 och tillkommande riktlinjer). Rapporteringen under Parisavtalet sker enligt beslut 18/CMA.1 från och med 2024. Rapporteringen i Nationalrapporten vart fjärde år fortsätter och i enlighet med Klimatkonventionens riktlinjer.

3.7.7 Underlag för kommande rapporteringskrav

Utöver det som föreslagits ingå i den reviderade klimatrapporteringsförordningen kan det i och med uppdateringen av EU:s klimatmål tillkomma behov av underlag för att kunna svara upp emot eventuella nya åtaganden och eventuellt inkludering av nya aktiviteter som till exempel bio-CCS (avskiljning och lagring av biogen koldioxid) eller CCU (avskiljning och användning av kol).

Information om bio-CCS och dataunderlag för att kunna kvantifiera denna lagring kan eventuellt även behövas inom Sverige för den svenska bokföringen som en del av de kompletterande åtgärder som riksdagen beslutat om.

3.8 Områden där ytterligare utrednings- och utvecklingsarbete behövs

3.8.1 Planer och strategier

Bedömning: Underlag till Sveriges rapporteringar under Parisavtalet om långsiktiga utvecklingsstrategier för låga utsläpp av växthusgaser bör även i fortsättningen tas fram inom ramen för regeringsuppdrag till berörda myndigheter. Likaså bör underlag till de integrerade nationella energi- och klimatplaner (NECP), som enligt EU:s styrningsförordning ska redovisas vart femte eller tionde år, även i fortsättningen tas fram genom regeringsuppdrag till Energimyndigheten och i samarbete med berörda myndigheter. Därför föreslås inga ändringar i klimatrapporteringsförordningen med anledning av de långsiktiga strategierna och de integrerade nationella energi- och klimatplanerna.

Fortsatt utredning bör ske angående underlaget för de andra dimensioner som enligt styrningsförordningen ska redovisas i integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter vartannat år.

LÅNGSIKTIG STRATEGI

Under Parisavtalet uppmanas parterna att meddela sina långsiktiga utvecklingsstrategier för låga utsläpp av växthusgaser. Enligt artikel 15 i styrningsförordningen ska medlemsstaterna rapportera sin långsiktiga strategi för minskning av växthusgaser vart tionde år med möjlighet att uppdatera efter fem år vid behov. De långsiktiga strategierna ska bidra till att uppfylla unionens och medlemsstaternas åtaganden enligt UNFCCC och Parisavtalet om att minska utsläppen av växthusgaser och öka upptaget i sankor, samt främja ökad koldioxidbindning. Strategierna och de integrerade nationella energi- och klimatplanerna ska vara förenliga med varandra.

Den första långsiktiga strategin lämnades den 1 januari 2020 och underlaget togs fram inom ramen för ett regeringsuppdrag till Naturvårdsverket. En stor del av underlaget regleras redan i klimatrapporteringsförordningen. Naturvårdsverket bedömer att underlag till kommande rapporteringar även i fortsättningen bör tas fram inom ramen för regeringsuppdrag till berörda myndigheter och därmed föreslås inga ändringar i klimatrapporteringsförordningen med anledning av de långsiktiga strategierna.

INTEGRERADE NATIONELLA ENERGI- OCH KLIMATPLANER

Enligt artiklarna 3–14 i styrningsförordningen ska integrerade nationella energi- och klimatplaner (NECP) lämnas vart tionde år med möjlighet att uppdatera efter fem år. Inför varje rapportering av en NECP ska ett utkast lämnas ett år tidigare.

Den första NECP lämnades den 31 december 2019 och en stor del av underlaget till den togs fram inom ramen för ett regeringsuppdrag till Energimyndigheten i samarbete med Naturvårdsverket, SMHI, Boverket, Energimarknadsinspektionen, Affärsverket Svenska kraftnät och Konjunkturinstitutet. I arbetet med att ta fram NECP genomfördes också konsultation med ett antal aktörer och länder. Underlaget kompletterades och färdigställdes av regeringskansliet innan rapportering till EU.

NECP ska bland annat ange nationella målsättningar inom fem dimensioner, styrmedel för att nå dessa mål och planerna ska innehålla en analytisk grund med nuläget inom respektive dimension. De fem dimensionerna är minskade växthusgasutsläpp, energieffektivitet, energitrygghet, den inre energimarknaden samt forskning, innovation och konkurrenskraft. NECP behöver tas fram baserat på underlag från ett antal myndigheter, information från regering och riksdag och flera delar i NECP innebär att politiska beslut behöver tas.

Baserat på att planen ska tas fram vart femte eller tionde år samt att planen har hög grad av politiskt inslag, bedömer Naturvårdsverket, efter samråd med Energimyndigheten, att underlag till planen även i fortsättningen bör tas fram genom regeringsuppdrag till Energimyndigheten och i samarbete med berörda myndigheter. När regeringsuppdragen läggs är det viktigt att tidplan stämmer med

den tidplan som gäller för andra rapporteringskrav, enligt styrningsförordningen, som ska ingå i NECP.

INTEGRERADE NATIONELLA ENERGI- OCH KLIMATLÄGESPLANER

Integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter ska lämnas vartannat år, enligt artiklarna 17–25 i styrningsförordningen, för att följa upp och redovisa de framsteg som har gjorts.

Lägesrapporterna ska bland annat omfatta den klimatrapportering som redan sker sedan tidigare och som rör bland annat växthusgasinventering, styrmedel och scenarier. För denna rapportering har kommissionen tagit fram en genomförandeförordning om hur rapporteringen ska ske och som baseras på tidigare rapporteringskrav (enligt MMR). Denna klimatrapportering omfattas av det nationella systemet för inventering, styrmedel och scenarier i enlighet med artikel 37 och 39 i styrningsförordningen och regleras i klimatrapporteringsförordningen. Inom ramen för det nationella systemet är klimatrapporteringsförordningens syfte att uppfylla kravet på juridiska arrangemang för att säkerställa internationell klimatrapportering.

Lägesrapporterna ska också omfatta underlag för de andra dimensionerna. För denna rapportering (artikel 20-25) har processen för att ta fram ett förslag till en genomförandeförordning påbörjats. Genomförandeförordningen ska fastställa struktur, format, tekniska detaljer och förfarande för den information som ska lämnas. Det är därmed oklart hur denna rapporteringen ska genomföras och den bedöms inte vara lämplig att inkludera i klimatrapporteringsförordningen, då den inte omfattas av det nationella systemet eller internationell klimatrapportering. En fortsatt utredning behövs angående formerna för hur och av vem underlaget för de andra dimensionerna ska tas fram.

3.8.2 Uppgifter om återvätning av torvmarker, hydrologisk restaurering och anläggning av våtmarker behöver kompletteras

Bedömning: Ytterligare våtmarksinformation behövs för att Sverige, fullt ut, ska uppfylla internationella krav på klimatrapportering. Ingen av de informationsansvariga myndigheterna har i dag våtmarksinformation som fullt ut möter klimatrapporteringens krav på uppgifter om återvätning av torvmarker, hydrologisk restaurering och anläggning av våtmarker.

Naturvårdsverkets pågående utredning av hur svenska myndigheter bör samverka om insamling, kvalitetssäkring, tillgängliggörande och utbyte av våtmarksinformation bör inväntas innan det närmare preciseras vilken information som vissa utpekade myndigheter ska lämna till Naturvårdsverket.

På sikt kan det finnas skäl att länsstyrelser och eventuellt andra myndigheter genom klimatrapporteringsförordningen åläggs ansvar för att samla in,

kvalitetssäkra och till Naturvårdsverket rapportera uppgifter om återvätning av torvmarker, hydrologisk restaurering och anläggning av våtmarker.

TILLGÄNGLIGA UPPGIFTER RÄCKER INTE FÖR ATT FULLT UT UPPFYLLA INTERNATIONELLA KRAV

I dag hanteras våtmarksinformation av många olika myndigheter (t.ex. Skogsstyrelsen, SMHI, Länsstyrelserna, Jordbruksverket och Trafikverket). Myndigheterna agerar i olika roller och våtmarksinformationen hanteras för olika syften. Ingen av de informationsansvariga myndigheterna har våtmarksinformation som fullt ut möter klimatrapporteringens krav på uppgifter om återvätning av torvmarker, hydrologisk restaurering och anläggning av våtmarker.

Naturvårdsverkets bedömning är att de data om anlagda våtmarker som används för rapporteringen under EU:s ramdirektiv för vatten, och som idag tillgängliggörs publikt av datavärden SMHI, inte räcker för att fullt ut uppfylla internationella krav om rapportering av återvätning, hydrologisk restaurering och anläggning av våtmarker enligt 2013 Supplement to the 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories: Wetlands.

Kravställningen för rapportering under LULUCF-förordningen¹³ och styrningsförordningen¹⁴ samt Klimatkonventionen¹⁵ som reglerar att detta ska ske via IPCC:s 2006 metodriktlinjer för växthusgasinventeringen säger att enligt tier 1-beräkningen, alltså den lägsta graden av detaljnivå, utgår från data om total areal, areal fördelad i klimatzoner som boreal och tempererad, samt för specifika gaser, markens näringsstatus. För att rapportera enligt tier 2 används nationellt framtagna emissionsfaktorer samt information om tidigare markanvändning, exempelvis skogsmark, jordbruksmark eller gräsmark.

YTTERLIGARE INFORMATION OM VÅTMARKER SOM BÖR INHÄMTAS

För att beräkna effekter av återvätning, restaurering och anläggning av våtmarker i ton koldioxidkvalenter behövs relevanta uppgifter om dessa objekt. Först och främst behövs uppgift om area, vilken också behöver vara lokaliserad geografiskt. Det är önskvärt att ytan som helhet är geografiskt karterad i ett geografiskt informationssystem.

Det behövs även information om jordart, begränsat till torv eller icke-torv. SGU:s jordartskarta bedöms vara otillräcklig i delar av Sverige. Vidare behövs information om tidigare markanvändning för att kunna använda korrekta

¹³ Förordning (EU) 2018/841 om inbegripande av utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk i ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030 och om ändring av förordning (EU) nr 525/2013 och beslut nr 529/2013/EU

¹⁴ Förordning (EU) 2018/1999 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder

¹⁵ Beslut 24/CP.19 under Klimatkonventionen

emissionsfaktorer. Detta skulle kunna tas fram genom att använda informationen i Nationella Marktäckedata, vilket förutsätter att arean är geografiskt specificerad i landskapet. Därutöver är information om markens näringsstatus nödvändig.

Till viss del handlar detta om uppgifter som redan i dag finns hos andra statliga myndigheter. Men till största del handlar det om att länsstyrelser och andra statliga myndigheter behöver samla in information *utöver vad som görs i dag* om återvätta, hydrologiskt restaurerade och anlagda våtmarker. Det är sådan tillkommande information som skulle möjliggöra att Sverige möter kraven i den internationella klimatrapporeringen.

FÖRUTSÄTTNINGARNA FÖR INFORMATIONSMÄTNING UTVECKLAS

Under 2020 genomförde Naturvårdsverket en analys avseende offentlig sektors behov av samverkan om våtmarksinformation. Analysen konstaterade att många myndigheter har, och får, uppdrag som på olika sätt berör våtmarker – och att ett digitalt utbyte av våtmarksinformation mellan myndigheter skulle kunna skapa stor miljö- och verksamhetsnytta.

Naturvårdsverket utreder för närvarande hur svenska myndigheter bör samverka om insamling, kvalitetssäkring, tillgängliggörande och utbyte av våtmarksinformation - via den nationella digitala infrastrukturen för offentlig sektor - för att möta den samlade kravbild från bland annat klimatrapporeringen, vattenrapporteringen och miljömålsuppföljningen.

Naturvårdsverkets bedömning är att det i redovisningen av föreliggande regeringsuppdrag inte är lämpligt att föregripa denna utredning genom att närmare precisera vilken information om återvättning av torvmarker, hydrologisk restaurering och anläggning av våtmarker som utpekade myndigheter ska lämna till Naturvårdsverket.

På sikt kan det vara lämpligt att i klimatrapporeringsförordningen reglera att uppgifter om återvättning av torvmarker, hydrologisk restaurering och anläggning av våtmarker ska lämnas till Naturvårdsverket, av länsstyrelser och ytterligare myndigheter.

Naturvårdsverket ser att detta skulle kunna komma att beröra myndigheter som i dag omfattas av klimatrapporeringsförordningens bestämmelser - så som exempelvis Jordbruksverket och Skogsstyrelsen - men även andra myndigheter som i sina regleringsbrev har åtaganden relaterat till våtmarker - så som exempelvis Statens fastighetsverk och Fortifikationsverket.

Naturvårdsverket bedömer att detta kan motivera en översyn av berörda myndigheters möjligheter till informationsinhämtning om återvättning, restaurering och anläggning av våtmarker, inklusive tillämpliga regelverk.

4. Förslag

4.1 Förordningens inledande paragrafer

Förslag: Förordningens 2–8 §§ uppdateras med hänvisningar till nya styrande dokument för klimatrapporteringen och utifrån en förändrad terminologi i dessa dokument.

I förordningens avsnitt om kvalitetssystem för rapporteringen införs en bestämmelse i 9 § om att myndigheterna som deltar i klimatrapporteringsarbetet ska verka för ökad harmonisering, jämförbarhet och transparens i myndigheters statistik när så är relevant, särskilt gällande officiell statistik.

I förordningens avsnitt om myndigheternas underlag för rapporteringen införs en bestämmelse i 10 § om att myndighet som har för avsikt att göra förändringar som kan påverka underlaget som ska lämnas till Naturvårdsverket, ska samråda med Naturvårdsverket innan förändringarna genomförs.

4.1.1 Harmonisering, jämförbarhet och transparent statistik

Under FN:s klimatkonvention (UNFCCC), Parisavtalet och EU:s interna lagstiftning är principerna om transparens, korrekthet, jämförbarhet, konsistens och fullständighet hörnstenar för att det som levereras, i enlighet med riktlinjerna, ska anses vara robust och förtroendegivande.

I vissa fall när flera olika svenska myndigheter tar fram statistik för samma område, skiljer sig statistiken åt på ett problematiskt sätt. Det gäller exempelvis för transportsektorn. Det framgår även skillnader när utsläppstatistiken jämförs med annan statistisk, t.ex. inom energisektorn. Skillnaderna kan exempelvis bero på olika metodik, avgränsningar och emissionsfaktorer. Att hitta orsaken till skillnaderna är ofta svår. I dessa fall bör myndigheterna långsiktigt arbeta för ökad harmonisering och jämförhet i statistiken när så är relevant. Detta är särskilt viktigt i de fall olika officiell statistik publiceras. I de fall skillnaderna inte går att minska behöver transparens finnas så att det framgår vad skillnaderna beror på.

I Naturvårdsverkets samråd med övriga myndigheter i uppdraget har ett behov av ökad harmonisering, jämförbarhet och transparens påtalats och det har efterfrågats att klimatrapporteringsförordningen uttryckligen ska ställa krav på detta. Därför föreslås en ny bestämmelse i förordningens § 9 under ”Kvalitetssystem för rapporteringen” om att myndigheterna ska verka för ökad harmonisering, jämförbarhet och transparens i myndigheters statistik när så är relevant, särskilt gällande officiell statistik.

Hur arbetet för ökad harmonisering, jämförbarhet och transparens närmare ska inriktas, och med vilken ambitionsnivå, ser Naturvårdsverket inte förutsättningar att ta ställning till i detta sammanhang. Det behöver bli föremål för gemensamma överväganden och utvecklingsinsatser. Energimyndigheten, som är den myndighet som i första hand efterfrågat en ökad harmonisering, har i samrådet påtalat att det bör genomföras ett kontinuerligt arbete med en generell översyn av energistatistiken för en bättre harmonisering med utsläppsstatistiken.

4.1.2 Samråd inför förändringar hos myndigheter som påverkar underlaget

Erfarenheter från klimatrapporteringen under senare år visar, att när myndigheter genomför förändringar i underlagsdata, som ska lämnas till Naturvårdsverket enligt klimatrapporteringsförordningen, så meddelas Naturvårdsverket ofta sent och ibland inte alls. Det innebär att ändringen ibland upptäcks först när leverans av underlagsdata gjorts.

Det kan bli stora konsekvenser av sådana ändringar, t.ex. om underlagsdata inte längre finns tillgängligt. Dels kan det vara svårt att ersätta data, dels det kan leda till försämringar i utsläppsstatistiken. I värsta fall kan det anses att Sveriges nationella system inte fungerar om ändring genomförs utan att ansvarig myndighet underrättas, eller om förändringen av underlagsdata leder till en försämring i utsläppstatistiken. Även mindre förändringar i underlagsdata kan leda till en försämring av utsläppsstatistiken. Ett problem med det nationella systemet kan leda till att Sverige inte får handla med utsläpnskrediter inom utsläppshandelssystem tills dess att problemet har åtgärdats.

Det är väsentligt att berörda myndigheter har en dialog med Naturvårdsverket för att stämma av planerade förändringar, för att kunna bedöma konsekvenser av planerad ändring, eventuella behov av metodikändringar och vid stora konsekvenser diskutera om ändringarna behöver genomföras.

Frågan om ändringar som påverkar de uppgifter som myndigheterna rapporterar regleras i dagsläget i myndighetsöverenskommelser mellan Naturvårdsverket och övriga rapporterande myndigheter. I Naturvårdsverkets analys inom ramen för regeringsuppdraget har denna reglering bedömts otillräcklig. För att få denna avstämning att fungera bättre föreslås att regleringen flyttas från överenskommelsen till förordningen och att den ytterligare förtydligas. Därför föreslås en bestämmelse i förordningens § 10 under ”Myndigheternas underlag för rapporteringen” som tydliggör att samråd ska ske med Naturvårdsverket innan förändringar genomförs av den rapporterande myndigheten.

Det föreslagna kravet på samråd innebär att information ska lämnas mellan berörda myndigheter i ett tidigt skede och tillfälle ges att lämna synpunkter. Samrådet föreslås inte ha några formaliakrav, såsom samråd enligt miljöbalken, utan bör kunna ske under enklare former.

En möjlig ordning för samrådet är att myndigheten, i ett inledande skede av en översyn där eventuella förändringar av rapporteringen kan bli aktuella, skriftligen meddelar Naturvårdsverket att detta planeras. Därefter kan en process för samrådet beslutas bilateralt. Till exempel kan det bli frågan om ett eller flera samrådsmöten beroende på hur mycket planerade ändringar bedöms komma att påverka klimatrapporteringen.

4.1.3 Granskning

Ingen ändring föreslås i § 12 om myndigheternas deltagande vid internationell oberoende granskning. Dock bedöms att SMHI:s ansvar att delta i den internationella granskningen i praktiken behöver öka framöver, genom att riktlinjerna för tvåårsrapporten under Parisavtalet utökats med anpassningsåtgärder och sårbarhet, vilket är områden som SMHI enligt förordningsförslaget ska ansvara för att lämna underlag om.

4.2 Förslag kopplat till respektive myndighet

Förslag: E-hälsomyndigheten ska delta i klimatrapporteringsarbetet genom att lämna vissa angivna underlagsdata avseende läkemedel med innehåll av vissa angivna fluorerade växthusgaser samt halogenerade etrar och andra halogenerade kolväten.

Konjunkturinstitutet ska delta i klimatrapporteringsarbetet genom att lämna ekonomiska scenarier som underlag till scenarier som Statens energimyndighet ska lämna enligt förordningens bestämmelser.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) ska utgå från förordningens bestämmelser.

Nya rapporteringskrav införs för Kemikalieinspektionen, Läkemedelsverket, Statistiska centralbyrån, Sveriges lantbruksuniversitet och SMHI.

Såväl nya som minskade rapporteringskrav införs för Energimyndigheten, Skogsstyrelsen, Jordbruksverket, Trafikverket och Trafikanalys.

Rapporteringskraven avseende Försvarmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Sida och Transportstyrelsen föreslås inte förändras.

4.2.1 E-hälsomyndigheten

E-hälsomyndigheten föreslås inkluderas i klimatrapporteringsförordningen. Myndigheten inrättades 2014, varför den inte beaktades när klimatrapporteringsförordningen senast sågs över. Uppgifter som behövs för

klimatrapporteringen avseende läkemedel med innehåll av vissa fluorerade växthusgaser köptes tidigare in från Apotekstjänst och har på senare år köpts från E-hälsomyndigheten. I förordningen föreslås en bestämmelse om att E-hälsomyndigheten ska lämna underlagsdata avseende läkemedel som expedierats respektive sålts till vårdinrättningar med innehåll av vissa angivna fluorerade växthusgaser samt halogenerade etrar och andra halogenerade kolväten.

I en myndighetsöverenskommelse mellan E-hälsomyndigheten och Naturvårdsverket bör ingå en mer specifik förteckning över dessa fluorerade gaser (gaser som inte omfattas av Montrealprotokollets Annex A till E).

4.2.2 Försvarsmakten

Inga förändringar föreslås i förordningens paragraf som reglerar Försvarsmaktens klimatrapportering.

4.2.3 Kemikalieinspektionen

Kemikalieinspektionen deltar i klimatrapporteringsarbetet, bland annat genom att lämna underlag från sitt produktregister om import och export av vissa fluorerade växthusgaser. För att få en mer heltäckande utsläppsinventering föreslås fler grupper av fluorerade gaser inkluderas i förordningen.

I myndighetsöverenskommelsen mellan Kemikalieinspektionen och Naturvårdsverket bör ingå en mer specifik och uppdaterad förteckning över dessa fluorerade gaser (gaser som inte omfattas av Montrealprotokollets Annex A till E).

Förslaget om att underlag ska lämnas om användning av dikväveoxid för anestesi motiveras av att dessa data tidigare har begärts som underlag vid internationell granskning. Kemikalieinspektionen föreslås även lämna preliminära data för år X-1 och slutgiltiga data för år X-2, vilket är en förbättring då tidigare endast data för år X-2 har lämnats. Underlag om användning av urea har lämnats tidigare, men krav på detta föreslås nu också föras in i förordningen.

4.2.4 Konjunkturinstitutet

Inom ramen för Riksrevisionens granskning 2018–2019¹⁶ av arbetet med scenarier i Sverige inom några politikområden, rekommenderades att Konjunkturinstitutet bör ingå i klimatrapporteringsförordningen. Konjunkturinstitutet bidrar för närvarande med ekonomiska scenarier som används som förutsättningar i Energimyndighetens scenarier, men genom upphandlingsavtal mellan myndigheterna. Konjunkturinstitutet föreslås läggas till i klimatrapporteringsförordningen och bidra genom att lämna ekonomiska scenarier på samma sätt som myndigheten gör för närvarande.

¹⁶ Riksrevisionen, RiR 2019:4. Att planera för framtiden – statens arbete med scenarier inom miljö-, energi-, transport-, och bostadspolitiken.

4.2.5 Läkemedelsverket

Läkemedelsverket deltar i klimatrapporteringsarbetet genom att lämna underlagsdata avseende mängden gas per dos för läkemedel som innehåller vissa fluorerade växthusgaser. För att få en mer heltäckande utsläppsinventering föreslås fler grupper av fluorerade gaser inkluderas i förordningen.

I myndighetsöverenskommelsen mellan Läkemedelsverket och Naturvårdsverket bör ingå en mer specifik och uppdaterad förteckning över dessa fluorerade gaser (gaser som inte omfattas av Montrealprotokollets Annex A till E).

En ändring av skrivningen ”drivgas” till ”fluorerad gas” föreslås, eftersom inte bara drivgaser omfattas av rapporteringen.

4.2.6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Inga förändringar föreslås i förordningens paragraf som reglerar MSB:s klimatrapportering.

4.2.7 Skogsstyrelsen

VÄXTHUSGASINVENTERINGEN

Inga förändringar föreslås i förordningstexten, men i överenskommelsen mellan Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen bör leveransdatum för underlagen ändras till början av september då produktionen av statistiken blir klar först då i och med ändrade rutiner hos Skogsstyrelsen.

STYRMEDEL OCH SCENARIER

Rapportering enligt artikel 10 i LULUCF-beslutet (529/2013) utgår från och med 2021 och därför bör det åtagandet för Skogsstyrelsen strykas ur förordningen.

Skogsstyrelsen har hittills lämnat underlag till de scenarier som Sveriges lantbruksuniversitet tar fram och föreslås ha fortsatt ansvar för detta. Formuleringen i klimatrapporteringsförordningen föreslås vara densamma men ändringar bör göras i bilaga 1 till myndighetsöverenskommelsen mellan Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. Underlaget har innehållit senast tillgängliga skogliga konsekvensanalyser. Skogsstyrelsen bör istället leverera underlag om utveckling i skötsel och efterfrågan på skogsråvara.

För att bättre motsvara rapporteringsriktlinjernas definition av ”cropland” föreslås ändring från ”jordbruksmark” till ”åkermark”, eftersom jordbruksmark ofta avser både åkermark och betesmark.

4.2.8 Statens energimyndighet

VÄXTHUSGASINVENTERING

Energimyndighetens ansvar för emissionsfaktorer för koldioxid, metan och dikväveoxid (lustgas) föreslås övergå till Naturvårdsverket. Energimyndigheten har

inte egen användning av emissionsfaktorerna och i och med Naturvårdsverkets statistikansvar för utsläpp, bedöms det lämpligt att ansvaret flyttas. Ansvar för värmevärden bör dock fortsätta ligga hos Energimyndigheten och även ett ansvar att se över dessa regelbundet. Samarbete kommer att behöva ske mellan Energimyndigheten och Naturvårdsverket gällande uppdateringar av värmevärden respektive emissionsfaktorer för koldioxid, eftersom detta bör ske samordnat.

Ansvar för rapportering av bränsleanvändning från bantrafiken föreslås flyttas från Trafikanalys till Energimyndigheten, eftersom Energimyndigheten har tagit över det statistikansvaret från Trafikanalys.

Fler uppgifter om biogas och rötning efterfrågas i rapporteringen. Inget förslag om förordningsändring om detta lämnas, utan dessa uppgifter bör regleras i myndighetsöverenskommelsen mellan Naturvårdsverket och Energimyndigheten.

Uppgifter om infrastruktur för naturgas och LNG föreslås inkluderas i förordningen för att möjliggöra användandet av ny metodik för diffusa utsläpp i enlighet med 2019 års IPCC Refinement.

Slutligen föreslås ett antal förtydliganden i förordningstexten.

Vid sidan av föreslagna förordningsändringar, har Energimyndigheten påtalat ett behov av ökad tydlighet avseende vilken energistatistik som Naturvårdsverket efterfrågar. Detta bedöms kunna förtydligas i en uppdaterad överenskommelse mellan myndigheterna.

AUKTIONERINGSINTÄKTER

Rapportering av auktioneringsintäkter från aukioneringen inom EU:s utsläppshandel inom EU-ETS sköter i dag Regeringskansliet genom Miljödepartementet. Departementet förväntas även i framtiden att sköta denna rapportering, varför detta föreslås utgå ur Energimyndighetens ansvar (18 § 7 d).

REGISTER

Uppgifter från det så kallade unionsregistret rapporteras till UNFCCC och EU. Enligt styrningsförordningen ska medlemsstaterna upprätta och upprätthålla ett register för att hantera utsläppsenheter och rapportering av registeruppgifter även i fortsättningen. Det är dock i skrivande stund inte klart i alla delar vad som ska rapporteras, eftersom förhandlingar pågår angående användning av mekanismer under artikel 6 i Parisavtalet.

Energimyndigheten föreslås få fortsatt ansvar enligt klimatrapporteringsförordningen att lämna information om ändringar i nationella registret som ska rapporteras enligt styrningsförordningens artikel 26.3, bilaga V, del 1, 1).

Enligt styrningsförordningens artikel 26.3, bilaga V, del 1, f), ska medlemsländerna lämna sammanfattande information om överföringar av enheter enligt ESR och LULUCF-förordningen. Energimyndighetens ansvar föreslås därmed att utökas från att lämna uppgifter om överföringar enligt ESD till att lämna uppgifter om överföringar både enligt ESR och LULUCF-förordningen.

Energimyndigheten har ansvar för rapportering från registret. För rapportering av enheter enligt artikel 4 under Parisavtalet är inte formerna för denna rapportering klar. Energimyndigheten föreslås få fortsatt ansvar för detta och i nuläget föreslås en generell formulering i förordningen för att sedan kunna specificera tydligare i överenskommelsens bilaga 1 när mer information finns.

Energimyndigheten har hittills lämnat registeruppgifter om användning av mekanismerna under Kyotoprotokollet. Eftersom Kyotoprotokollet upphör och ersätts av Parisavtalet där motsvarande mekanismer inte tillåts, behövs inte rapporteringen, varför punkterna 18§7 a), b), d) och f) föreslås strykas.

När det gäller användning av mekanismer enligt artikel 6 i Parisavtalet så pågår internationella förhandlingar vilket innebär att det är oklart vad som ska rapporteras från registret och i vilken form. Därför föreslås en generell formulering i förordningen för Energimyndigheten, för att kraven sedan ska kunna specificeras i myndighetsöverenskommelsens Bilaga 1.

4.2.9 Statens jordbruksverk

VÄXTHUSGASINVENTERING

Ansvar för produktionen av statistik om mineralgödsel föreslås utgå, eftersom statistikansvaret ligger hos Statistiska centralbyrån (se avsnitt 4.2.10 nedan). I övrigt föreslås inga förändringar i förordningstexten. Däremot bör i myndighetsöverenskommelsen mellan Jordbruksverket och Naturvårdsverket tillkomma att Jordbruksverket ska förbättra sin rapportering av gödselproduktion och kväveutsöndring från olika djurslag samt börja rapportera antalet getter (ingår under rapportering av antal djur).

STYRMEDEL OCH SCENARIER

Rapportering enligt artikel 10 i LULUCF beslutet (529/2013) utgår fr.o.m. 2021 och därför föreslås det åtagandet utgå för Jordbruksverkets del.

I och med åtagande enligt LULUCF-förordningen ökar rapporteringskraven för sektorn, vilket innebär att SLU behöver underlag i form av resultat från Jordbruksverkets scenarier, vilket är ett underlag som redan tas fram. Jordbruksverket bör därför även leverera scenarier till SLU. Underlaget bör innehålla scenarier över åkerarealens användning, dvs. arealer och skördenivåer i åtta produktionsområden. Detta bedöms dock mer lämpligt att reglera i överenskommelsen mellan Jordbruksverket och Naturvårdsverket och föranleder inget förordningsförslag.

För att bättre motsvara rapporteringsriktlinjernas definition av ”cropland”, föreslås i förordningen en språklig ändring från ”jordbruksmark” till ”åkermark” eftersom jordbruksmark ofta avser både åkermark och betesmark.

4.2.10 Statistiska centralbyrån

Utifrån nuvarande lydelse i klimatrapporteringsförordningen, har det funnits en klarhet om vilken myndighet som är ansvarig gällande underlaget om försäljning av mineralgödsel. Detta är nu utrett med slutsatsen att Statistiska Centralbyrån (SCB) är ansvarig myndighet. I och med det föreslås att kravet på rapportering av detta underlag ytterligare tydliggörs i förordningen vad gäller SCB och att det tas bort från Jordbruksverket. Utöver detta föreslås tillägg i förordningen avseende statistik över andel stubträda av total trädesareal, i syfte att förbättra skattningarna av kolpoolsförändringarna i åkermarkens mineraljord. För beräkningar avseende klimatgasutsläpp från avfallssektorn föreslås att SCB ska tillhandahålla underlag gällande totalbefolkning för riket.

Enligt gällande bestämmelse i klimatrapporteringsförordningen, och enligt befintlig överenskommelse mellan SCB och Naturvårdsverket, ska SCB årligen leverera senast tillgängliga statistik över skörderester. Data avseende 1997 och 2012 finns framtagna. Det innebär i nuläget att underlag med referensår 2012 tillhandhålls för klimatrapporteringen. I uppdragets samråd har SCB framfört att myndigheten i dag saknar anslag eller annan finansiering för produktion av denna statistik.¹⁷ Om data ska kunna uppdateras med anledning av förordningens bestämmelse, är SCB:s bedömning att det behövs en tillfällig förstärkning av myndighetens anslag eller finansiering i form av ett uppdrag.

Om finansiering erhålls, bedömer SCB att en undersökning avseende användning av skörderester kan genomföras år 2023, till en kostnad av cirka 1 miljon kronor. SCB:s bedömning, med beaktande av uppgiftslämnarbördan, är att underlaget bör uppdateras cirka vart tionde år. Ett uppdaterat statistiskt underlag om skörderester bedöms även kunna användas för bl.a. beräkningar av kväve- och fosforbalanser för svensk jordbruksmark.

Naturvårdsverket bedömer att det är väsentligt med hög kvalitet på statistiken och att det finns goda förutsättningar för en uppdatering av statistik över skörderester.

4.2.11 Sida

Inga förändringar föreslås i förordningens paragraf som reglerar Sidas klimatrapportering, utöver en uppdaterad hänvisning till aktuell EU-förordning samt rapporteringen under Parisavtalet för tvåårsrapporten.

¹⁷ Detta påtalades också i den konsekvensutredning som gjordes 2013 inför föregående revidering av klimatrapporteringsförordningen (se SCB Dnr 2013/16579).

4.2.12 Sveriges geologiska undersökning

Bestämmelsen för Sveriges geologiska undersökning (SGU) föreslås utgå ur förordningen.

Tidigare fick torvföretagen tillstånd för utvinning av energitorv enligt torvlagen. SGU fick då in uppgifter om produktionsarealer m.m. från alla täkter där energitorv utvinns. Sedan början av 2017 ges dock dessa tillstånd enligt miljöbalken, vilket innebär att SGU inte längre får in uppgifter från alla befintliga energitorvtäkter. SGU och Naturvårdsverket har därför gemensamt gjort bedömningen att SGU:s rapportering bör utgå och att alla uppgifter om utvinning av energitorv istället ska hämtas från de miljörapporter företagen inkommer med till länsstyrelsen som är tillståndsgivande myndighet enligt miljöbalken.

4.2.13 Sveriges lantbruksuniversitet

VÄXTHUSGASINVENTERING

För Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) föreslås en precisering av förordningens 23§1 med tillägg om att det är *de permanenta provytorna inom* Riksskogstaxeringen vid Sveriges lantbruksuniversitet som ska rapporteras till Naturvårdsverket för beräkningen av kolpoolsförändring när det gäller markanvändning och förändrad markanvändning. Preciseringen är för att säkerställa konsistens i data som levereras till EU och UNFCCC över tid.

Vidare föreslås ett tillägg i förordningen om att SLU ska leverera underlag för bedömning av omfattning av naturliga störningar, för att kunna rapportera om detta i samband med bokföringen under LULUCF-förordningen. Vilket underlag som ska levereras bör preciseras i överenskommelsen mellan Naturvårdsverket och SLU. I och med att LULUCF ingår i EU:s Klimatplan inom Energiunionen som regleras i styrningsförordningen, föreslås att SLU ska lämna data för beräkning av approximativa utsläpp och upptag som anges i artikel 26(2) i förordning (EU) nr 2018/1999.

STYRMEDEL OCH SCENARIER

Rapportering enligt artikel 10 i LULUCF beslutet (529/2013) utgår fr.o.m. 2021 och därför föreslås det åtagandet strykas från SLU.

SLU föreslås ha fortsatt ansvar för att leverera underlag till scenarierna för LULUCF-sektorn med bibehållen formulering i klimatrapporteringsförordningen, men innehåll i leveransen bör förtydligas i Bilaga 1 till överenskommelsen mellan SLU och Naturvårdsverket. Scenarier för LULUCF-sektorn har hittills rapporterats enligt formatet inom UNFCCC, men utökas nu med format enligt LULUCF-förordningen. SLU har hittills använt underlag från skogliga konsekvensanalyser men bör framöver använda underlag om utveckling av efterfrågan på skogsråvara, skötsel och åkerarealens användning från Skogsstyrelsen.

I förordningen föreslås att SLU för sina scenarier ska få stöd även från Jordbruksverket i form av underlag med scenarier över åkerarealens användning.

4.2.14 SMHI

För SMHI föreslås en utökning av det underlag som ska levereras till Naturvårdsverket. Ytterligare underlag önskas i den klimatologiska data som levereras idag med solstrålning samt evapotranspiration. Exakt vilken klimatologisk data som önskas, kommer specificeras i överenskommelsen mellan Naturvårdsverket och SMHI.

I förordningen föreslås en utökning i och med rapporteringen av tvåårsrapporten under Parisavtalets artikel 13 och tillhörande beslut 18/CMA.1 om modaliteter, processer och riktlinjer. Detta är en ny rapportering vad gäller anpassning och sårbarhet och informationen ska ingå i den rapportering som Naturvårdsverket ansvarar för och på samma sätt som rapporteringen vart fjärde år i Nationalrapporten under Klimatkonventionen. Denna nya rapportering kommer även kräva att SMHI är tillgänglig under granskningen av UNFCCC:s granskningsteam för att svara på eventuella frågor rörande detta kapitel i tvåårsrapporten.

När det gäller rapporteringen inom EU om anpassningsåtgärder, enligt artikel 19 i styrningsförordningen (2018/1999) med tillhörande genomförandeförordning, kommer detta generera en betydande utökad rapportering jämfört med kraven i MMR (525/2013/EG). Rapporteringen kommer att innebära informationsinhämtning och granskning av färdiga texter ifrån ett 30-tal andra nationella myndigheter, samt i viss utsträckning länsstyrelserna och andra aktörer.

4.2.15 Trafikanalys

VÄXTHUSGASINVENTERING

Ansvaret att lämna uppgifter om förbrukad mängd motorbränsle från järnväg, uppdelat på persontrafik och godstrafik föreslås flyttas från Trafikanalys till Energimyndigheten eftersom ansvaret för denna statistik numera ligger på Energimyndigheten.

STYRMEDEL OCH SCENARIER

Trafikanalys bidrar med underlag till Energimyndighetens scenarier och bidragets innehåll specificeras i bilaga 1 till myndighetsöverenskommelsen mellan Naturvårdsverket och Trafikanalys. Baserat på nuvarande samarbete bedöms att bidrag med underlag om trafikarbete bör läggas till i bilaga 1.

4.2.16 Trafikverket

VÄXTHUSGASINVENTERING

Inga förändringar föreslås i förordningens paragraf som reglerar Trafikverkets klimatrapportering, utöver en uppdaterad hänvisning till aktuell EU-förordning.

STYRMEDEL OCH SCENARIER

Trafikverket bidrar med underlag till Energimyndighetens scenarier och bidragets innehåll specificeras i bilaga 1 till myndighetsöverenskommelsen mellan Naturvårdsverket och Trafikverket. Baserat på nuvarande samarbete bedöms att bidrag med konsultation om fordonsflottan och trafikarbetsutveckling bör läggas till i överenskommelsens bilaga 1.

4.2.17 Transportstyrelsen

Inga förändringar föreslås i förordningens paragraf som reglerar Transportstyrelsens klimatrapportering, utöver en uppdaterad hänvisning till aktuell EU-förordning.

5. Konsekvensbedömning del 1

Konsekvensbedömningen i detta kapitel är begränsad till förslagen i skrivelsens Del 1 – underlag för internationell klimatrapportering. Förslagen i Del 2 konsekvensbedöms i kapitel 8.

5.1 Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Det har inte ingått i Naturvårdsverkets uppdrag att analysera hur förändrade internationella krav på klimatrapportering kan uppfyllas med andra åtgärder än genom förändringar i klimatrapporteringsförordningen. Någon alternativ lösning till reglering genom klimatrapporteringsförordningen har därför inte övervägts.

Förslaget till förordningsändringar utgår från att de närmare formerna för rapporteringen också fortsättningsvis regleras i överenskommelser mellan Naturvårdsverket och respektive berörd myndighet. I samrådet inom uppdraget har samtliga berörda myndigheter gett uttryck för bedömningen att den gällande ordningen med överenskommelser fungerar väl. Naturvårdsverket har därför inte sett skäl för att i uppdraget närmare analysera ett alternativ med större detaljreglering i förordningen.

Effekterna av en utebliven reglering utgörs i första hand av att Sverige inte skulle efterleva de krav som Sverige omfattas av och varit medbeslutande till, dels inom EU, dels inom ramen för FN:s klimatkonvention och klimatavtalet från Paris. I andra hand skulle en utebliven reglering innebära en relativt sett försämrade möjligheter till uppföljning av Sveriges nationella klimatmål.

5.2 Konsekvenser för hushåll

Naturvårdsverkets bedömning, utifrån samråd med övriga berörda myndigheter, är att förslaget till ändringar i klimatrapporteringsförordningen inte medför några konsekvenser för hushållen.

5.3 Konsekvenser för företag/näringsliv

Inom ramen för samrådet med berörda myndigheter har inga direkta konsekvenser av förslaget identifierats för uppgiftslämnande företag.

Statistiska centralbyrån (SCB) har dock konstaterat att en uppdaterad undersökning om skörderester, vilken skulle föranledas av befintlig bestämmelse i förordningen och inte förslaget i denna skrivelse, kommer att öka uppgiftlämnarbördan för lantbruksföretag. SCB har inte kvantifierat denna kostnad, vilken bedöms bero av vilken samordning som kan göras med de årliga skördeundersökningarna som SCB utför på uppdrag av Jordbruksverket.

5.4 Konsekvenser för kommuner och regioner

Naturvårdsverkets bedömning, utifrån samråd med övriga berörda myndigheter, är att förslaget till ändringar i klimatrapporteringsförordningen inte medför några konsekvenser för kommuner och regioner.

5.5 Konsekvenser för berörda statliga myndigheter

I avsnittet beskrivs de konsekvenser som respektive myndighet bedömt och redovisat till Naturvårdsverket inom ramen för regeringsuppdragets samråd. Konsekvenserna kan antingen vara en direkt effekt av den föreslagna förordningsändringen eller en indirekt effekt till följd av de preciseringar av rapporteringen som regleras i myndighetsöverenskommelser. Sådana förändringar i överenskommelserna som föranleds av en förändrad klimatrapporteringsförordning har också varit föremål för samråd inom ramen för regeringsuppdraget.

Det som regleras i förordningen rapporterar respektive myndighet på uppdrag av regeringen och med finansiering genom anslag i statsbudgeten. Rapporteringens närmare former regleras i överenskommelser mellan två jämbördiga parter, inte genom uppdrag från en myndighet till en annan. Förändrade kostnader för tillhandahållande av underlag för klimatrapporteringen kan därmed inte hanteras genom en ersättning myndigheterna emellan.

I Tabell 1 nedan sammanfattas konsekvenserna av förslaget för samtliga berörda myndigheter. Sammantaget bedöms förslaget medföra intotala engångskostnader på totalt cirka 0,9 miljoner kronor och ökade löpande kostnader på totalt cirka 6 miljoner kronor per år.

5.5.1 Statliga myndigheters kostnader för dagens klimatrapportering

Naturvårdsverket har i uppdraget efterfrågat vilka uppgifter som i dag utförs på respektive myndighete eller på uppdrag av myndigheten med anledning av gällande klimatrapporteringsförordning och myndighetsöverenskommelse. Respektive myndighet har också beskrivit resursåtgång för att utföra uppgifterna i antal årsarbetskrafter och övriga kostnader, t.ex. konsultkostnader.

Sammantaget uppgår övriga berörda myndigheters redovisade kostnader för dagens klimatrapportering till cirka 6,2 miljoner kronor per år. Av detta utgör Energimyndighetens redovisade kostnader cirka 2,6 miljoner kronor per år och Trafikverkets cirka 2,4 miljoner kronor per år.

Till detta kommer kostnaderna för Naturvårdsverkets arbete kopplat till klimatrapporteringen, vilka beräknas uppgå till 20,5-23,5 miljoner kronor per år.

Naturvårdsverkets kostnader avser arbetstid för 4,2 miljoner kronor, konsulttjänster, i nuläget främst levererade genom ramavtal med SMED-konsortiet, för beräkning av utsläpp och metodutveckling på 15-18 miljoner kronor per år och cirka 1,3 miljoner kronor för databaser som behövs för klimatrapporteringen.

5.5.2 E-hälsomyndigheten

Förslaget innebär att E-hälsomyndigheten ska lämna underlagsdata avseende läkemedel med innehåll av vissa specificerade fluorerade växthusgaser. Tidsåtgången för detta uppskattas till cirka två arbetsdagar.

5.5.3 Försvarsmakten

Förslaget bedöms inte föranleda några förändrade kostnader för Försvarsmakten, eftersom det är befintlig data som levereras och då det inte föreslås någon utökning av rapporteringen.

5.5.4 Kemikalieinspektionen

Förslaget innebär att Kemikalieinspektionen ska lämna underlag om ett större antal fluorerade ämnen än i dagsläget. Därutöver tillkommer bl.a. krav på underlag om användning av urea fördelat på branschnivå och om producerad mängd cement.

De bedömda ökade kostnaderna för Kemikalieinspektionen till följd av förslaget utgörs dels av en initial engångskostnad på cirka 30 000 kronor, dels av löpande kostnader på ytterligare cirka 30 000 kronor per år.

5.5.5 Konjunkturinstitutet

Konjunkturinstitutet bidrar för närvarande med ekonomiska scenarier som används som förutsättningar i Energimyndighetens scenarier, men genom upphandlingsavtal mellan myndigheterna. Konjunkturinstitutet föreslås läggas till i klimatrapporteringsförordningen och bidra genom att lämna ekonomiska scenarier på samma sätt som myndigheten gör för närvarande. Det innebär att anslag för att finansiera resursbehovet behöver flyttas från Energimyndigheten till Konjunkturinstitutet. Beräknad arbetstid för arbetet är ca 28 arbetsdagar vartannat år, vilket innebär att för 2020 var det budgeterat 270 000 kr.

5.5.6 Läkemedelsverket

Förslaget innebär en ökad bevakning och översyn i substansregistret till följd av att ett antal nya substanser tillkommer för Livsmedelsverket att lämna underlagsdata om. De ökade kostnaderna för Läkemedelsverket till följd av den föreslagna ändringen beräknas uppgå till ca 8 000 kronor per år.

5.5.7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Förslaget bedöms inte föranleda några förändrade kostnader för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, eftersom det är befintlig data som levereras och då det inte föreslås någon utökning av rapporteringen.

5.5.8 Naturvårdsverket

Förslaget innebär att ansvar såväl tillkommer som utgår för Naturvårdsverkets del. Bland de specifika uppgifter som tillkommer, bedöms ansvaret för emissionsfaktorer för energisektorn vara mest resurskrävande, motsvarande cirka 100 000-150 000 kronor per år. Det myndighetsövergripande förslaget om ökad harmonisering, jämförbarhet och transparens i statistiken bedöms medföra ökade kostnader för myndigheten i storleksordningen 200 000-280 000 kronor per år för Naturvårdsverket, både i form av arbetstid och för konsulttjänster. Engångskostnader bedöms tillkomma för uppdatering av Naturvårdsverkets databas TPS och dess synkning med nytt rapporteringsverktyg samt för uppdatering av Koldatabasen. De uppgifter som föreslås utgå motsvarar kostnader på cirka 120 000 kronor per år, bland annat kopplat till ansvar för auktioneringsintäkter och rapportering av anpassningsåtgärder till EU, vilket föreslås övergå från Naturvårdsverket till SMHI.

Sammantaget beräknas förslaget medföra att den löpande resursåtgången för Naturvårdsverket ökar med cirka 15 arbetsdagar eller 90 000 kronor per år samt med cirka 150 000-250 000 kronor per år för konsulttjänster. Därutöver beräknas engångskostnader på cirka 630 000 kronor.

5.5.9 Skogsstyrelsen

I och med att LULUCF-beslutet upphör och därmed rapporteringen under artikel 10.2 i LULUCF-beslutet, kommer rapporteringsbördan för Skogsstyrelsen att minska. När det gäller för växthusgasinventeringen blir arbetsinsatserna desamma som under dagens utformning av förordningen.

När det gäller underlag till scenarioanalyserna vartannat år anser Skogsstyrelsen att Skogliga Konsekvens Analyser (SKA) inkl. bearbetning, fortsatt kan utgöra det underlag som används. Om en översyn av underlaget erfordras bedöms det tillkomma merarbete på upp till 10 arbetsdagar, motsvarande cirka 55 000 kronor.

5.5.10 Statens energimyndighet

Energimyndigheten är sammantaget den myndighet som, vid sidan om Naturvårdsverket, är mest berörd av och har störst kostnader kopplat klimatrapporteringsförordningen. Det är också den myndighet som uppskattar störst konsekvenser av föreslagna förändringar. Det kan konstateras att Energimyndigheten är den enda av de myndigheter som lämnar underlag till Naturvårdsverket som har beräknat ökade kostnader till följd av de generella förslagen i 9 § och 10 §.

Arbete med harmonisering och utveckling av energistatistiken för att möta behov i utsläppsstatistiken bedöms enligt Energimyndigheten innebära löpande kostnader, utöver myndighetens kostnader i dag, på cirka två årsarbetskrafter och 2 miljoner kronor i konsultkostnader per år.

Uppskattad kostnadsökning kopplat till ökad harmonisering, jämförbarhet och transparens bör dock inte ses som en direkt konsekvens av den föreslagna förordningsändringen i 9 §. Kostnadsuppskattningen bygger på Energimyndighetens bedömning av vilket arbete som kontinuerligt *bör* genomföras för en bättre harmonisering mellan energistatistiken och utsläppsstatistiken. Energimyndigheten har i uppdraget framfört att myndigheten kan ta ansvaret och driva denna utveckling kontinuerligt, förutsatt att Energimyndigheten får medel för att utöka sin statistikverksamhet.

Förslaget i 10 § om samråd inför förändringar i rapporteringen bedöms föranleda en initial kostnad för Energimyndigheten på cirka 150 000 kronor.

Energimyndighetens löpande kostnader påverkas av ett flertal andra förslag. Kostnaderna skulle minska genom att ansvar för att lämna emissionsfaktorer föreslås övergå till Naturvårdsverket, samtidigt som de skulle öka eftersom samarbete om uppdatering av värmevärden föreslås tillkomma istället. Kostnaderna skulle minska genom förslaget att Konjunkturinstitutet ska ingå i förordningen, vilket gör att kostnaden för att ta fram scenarier då inte längre skulle belasta Energimyndigheten.. Till följd av övriga förslag vid sidan av 9–10 §§ bedöms myndighetens löpande kostnader minska med totalt cirka 70 000 kronor per år. Det är dock svårt att uppskatta den totala löpande kostnaden t.ex. på grund av att utformningen av registerrelaterad rapportering inte är beslutad internationellt ännu.

5.5.11 Statens jordbruksverk

Förslaget innebär att Jordbruksverkets ansvar för produktionen av statistik om mineralgödsel utgår, liksom rapporteringen enligt artikel 10 i LULUCF beslutet (529/2013). Jordbruksverkets bedömning är att förslaget inte innebär någon ändring i de resurser som krävs för myndighetens deltagande i klimatrappporteringsarbetet.

5.5.12 Statistiska centralbyrån

Förslaget i sig bedöms inte föranleda några förändrade kostnader för Statistiska centralbyrån (SCB).

Som konstateras ovan i avsnitt 5.2.10, är SCB:s bedömning att det saknas resurser inom myndigheten för att göra en ny undersökning avseende skörderester för att uppdatera det senaste underlaget från 2012. Om finansiering erhålls är SCB:s bedömning att en undersökning avseende användning av skörderester kan genomföras år 2023 till en uppskattad kostnad för detta är cirka 1 årsarbetskraft (cirka 1 miljon kronor).

5.5.13 Sida

Förslaget bedöms inte få några direkta konsekvenser vad gäller myndighetens rapportering och därmed inte föranleda några förändrade kostnader för Sida.

5.5.14 Sveriges geologiska undersökning

I och med att SGU:s ansvar att leverera data föreslås utgå från klimatrapporteringsförordningen, upphör också myndighetens kostnader på ca 60 000 kronor per år för tillhandahållandet av underlag.

5.5.15 Sveriges lantbruksuniversitet

Förslaget innebär ett utökat ansvar för att ta fram scenarier för LULUCF-sektorn. Till följd av ytterligare krav inom ramen för LULUCF-förordningen kommer kostnaderna för detta åtagande öka med 100 000 kronor per år till SLU.

SLU har gjort bedömningen att det därutöver kan tillkomma kostnader för underlagsdata beroende på vilken ambitionsnivå som väljs för rapportering av naturliga störningar respektive rapportering av approximativa utsläpp och upptag. Sådana tillkommande kostnader bedöms i så fall vara kopplade till utvecklingsprojekt med finansiering genom Naturvårdsverket.

5.5.16 SMHI

För SMHI tillkommer i förslaget leveranser av klimatologisk data (t ex solstrålning), exakt vilka data kommer att regleras närmare i överenskommelse mellan SMHI och Naturvårdsverket. Då detta är data som tas fram redan i dag, bedöms den tillkommande arbetsinsatsen vara begränsad. Den initiala kostnaden uppskattas till knappt 105 tkr och den löpande kostnaden uppskattas till ca 35 tkr.

I tvåårsrapporten kommer från 2024 även anpassningsåtgärder att ingå, vilket ger en utökad arbetsbörda för SMHI, dels för att ta fram och leverera underlaget till denna rapport, dels för att delta i granskningen. Genom Styrningsförordningen har EU utökat sin rapportering när det gäller anpassningsåtgärder vilket medför ökade kostnader för SMHI på uppskattningsvis 134 000 kronor per år.

5.5.17 Trafikanalys

Förslaget bedöms inte föranleda några förändrade kostnader för Trafikanalys, eftersom det är befintlig data som levereras och då det inte föreslås någon utökning av rapporteringen.

5.5.18 Trafikverket

Förslaget bedöms inte föranleda några förändrade kostnader för Trafikverket, eftersom det är befintlig data som levereras och då det inte föreslås någon utökning av rapporteringen.

5.5.19 Transportstyrelsen

Förslaget bedöms inte föranleda några förändrade kostnader för Transportstyrelsen, eftersom det är befintlig data som levereras och då det inte föreslås någon utökning av rapporteringen.

Tabell 1. Sammanfattning av bedömda konsekvenser för berörda myndigheter av förslagen i Del 1 – underlag för internationell klimatrapportering

	Nuläge				Tillkommande							
	Arbets tid		Konsult- tjänster	Totalt	Initial engångskostnad				Löpande årlig kostnad			
	dagar/ år	tkr/år	tkr/år	tkr/år	dagar	tkr	tkr	tkr	dagar	tkr/år	tkr/år	tkr/år
E-hälsomyndigheten			Ej tillämpligt		-	-	-	-	2	11	-	11
Försvarsmakten	8	67	-	67	-	-	-	-	-	-	-	-
Kemikalieinspektionen ⁱ	18	61	-	61	9	31	-	31	9	31	-	31
Konjunkturinstitutet			Ej tillämpligt		-	-	-	-	28	133 ⁱⁱ	-	133
Läkemedelsverket	3	15	-	15	-	-	-	-	1	8	-	8
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	3	22	-	22	-	-	-	-	-	-	-	-
Naturvårdsverket	700	4 193	17 800 ⁱⁱⁱ	20 693	5	30	600	630	15	90	200	290
Skogsstyrelsen	7	36	-	36	-	-	-	-	-3	-17	-	-17
Statens energimyndighet	272	2 241	365	2 606	13	103	50	153^{iv}	431	3 551	1 840	5 391
Statens jordbruksverk	14	72	14	86	-	-	-	-	-	-	-	-
Statistiska centralbyrån (SCB)	- ^v	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sida	25	238	-	238	-	-	-	-	-	-	-	-
Sveriges geologiska undersökning	8	62	-	62	-	-	-	-	-8	-62	-	-62
Sveriges lantbruksuniversitet	10 ^{vi}	50	-	50	-	-	-	-	19 ^{vii}	100	-	100
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	11	73	-	73	15	104	-	104^{viii}	24	168	-	168
Trafikanalys	4	40	5	45	-	-	-	-	-	-	-	-
Trafikverket ^{ix}	25	397	2 000	2 397	-	-	-	-	-	-	-	-
Transportstyrelsen	13	91	375	466	-	-	-	-	-	-	-	-
Totalt	1 117	7 659	20 559	28 217	42	268	650	918	518	4 012	2 040	6 052

Not. Priserna är ej prisnivåjusterade. Kostnad för arbetstid skattad utifrån driftskostnad per årsarbetskraft 2019 och ett antagande om 210 arbetsdagar/år om ej annat anges. I de fall ett osäkerhetsspann har angivits har medelvärdet använts i tabellen

-
- ⁱ KemI:s egen kostnadsskattning. Om skattningen istället utgår från driftskostnad/årsarbets tid blir kostnaden 56% högre.
 - ⁱⁱ KI:s egen kostnadsskattning. Om skattningen istället utgår från driftskostnad/årsarbets tid blir kostnaden 40% högre, 185 tkr.
 - ⁱⁱⁱ Inkluderar 1 300 tkr i kostnader för databaser.
 - ^{iv} Total initial kostnad utspridd över en tidsperiod på 2-3 år.
 - ^v Den administrativa kostnaden kopplad till att överlämna relevant underlag som bör uppkomma skattades av SCB som 0 men har i motsvarande situationer för andra myndigheter skattats till <1 arbetsdag.
 - ^{vi} Tidsåtgång baserad på angiven kostnad och driftkostnad per årsarbetskraft.
 - ^{vii} Tidsåtgång baserad på angiven kostnad och driftkostnad per årsarbetskraft.
 - ^{viii} SMHI nämner ytterligare initiala kostnader men skattar ej dessa.
 - ^{ix} Trafikverkets driftskostnad/årsarbetskraft är väsentligt högre än övriga myndigheters, 130% över genomsnittet och 63% över myndigheten med näst högst kostnader. Korrigering har ej gjorts för detta.

5.6 Miljömässiga konsekvenser

Förslaget syftar till att säkerställa att Sverige kan leverera en robust, transparent, korrekt, konsistent, jämförbar och komplett växthusgasinventering och nationell statistik över utsläppen. Detta gör det möjligt för Sverige att internationellt erhålla förtroende för sina siffror och i och med det kunna delta i utsläppshandel inom EU och om så önskas under Parisavtalets artikel 6.

Robust och bra statistik skapar förtroende mellan parter, medlemsländer och beslutsfattare och stärker förutsättningarna för att nationella och internationella politiska beslut ska bidra till uppfyllandet av antagna klimatmål. Förslaget bidrar till att förbättra underlaget för scenarier, bland annat för prioritering av styrmedel och åtgärder för minskad klimatpåverkan.

5.7 Överensstämmelse med EU-regelverk

Som framgår i kapitel 4, är förslaget utformat för att anpassa klimatrappporteringsförordning till förändrade EU-bestämmelser (styrningsförordningen, LULUCF-förordningen och ESR). Förslaget bedöms därför överensstämma väl med EU-regelverk.

Del 2: Underlag för regeringens årliga klimatredovisning

6. Bakgrund

6.1 Krav i klimatlagen på årlig klimatredovisning

Enligt klimatlag (2017:720) ska regeringen varje år lämna en klimatredovisning till riksdagen i budgetpropositionen. Klimatredovisningen ska enligt klimatlagens 4 § innehålla

1. en redovisning av utsläppsutvecklingen,
2. en redovisning av de viktigaste besluten inom klimatpolitiken under året och vad de besluten kan betyda för utvecklingen av växthusgasutsläppen, och
3. en bedömning av om det finns behov av ytterligare åtgärder och när och hur beslut om sådana åtgärder i så fall kan fattas.

Naturvårdsverket har av regeringen fått årliga uppdrag att bidra med underlag till var och en av klimatredovisningarna till budgetpropositionerna för åren 2020, 2021 och 2022. Uppdragens formuleringar har varierat något under dessa år. I uppdraget inför budgetpropositionen för 2022, vilket redovisades till Regeringskansliet 31 mars 2021, ingick att redovisa en bedömning av möjligheten att med beslutade styrmedel och åtgärder nå de klimatmål som har antagits av riksdagen samt beräkna klimateffekter av styrmedel och åtgärder i regeringens budgetproposition för 2021.

6.2 Arbetet med effektbedömningar bör förstärkas

I regeringens beslut att ge Naturvårdsverket uppdraget anfördes följande bakgrund: ”Enligt klimatlagen (2017:720) ska regeringen varje år lämna en klimatredovisning till riksdagen i budgetpropositionen med en redovisning av de viktigaste besluten inom klimatpolitiken under året och vad de besluten kan betyda för utvecklingen av växthusgasutsläppen. I dagsläget saknas en heltäckande metod för systematisk insamling av data i detta syfte. Klimatpolitiska rådet har även påpekat att arbetet med effektbedömningar behöver förstärkas.”

6.3 Parallellt regeringsuppdrag om klimateffektbedömningar

Parallellt med föreliggande regeringsuppdrag har Naturvårdsverket Energimyndigheten, Konjunkturinstitutet och Trafikverket i respektive myndighets regleringsbrev för 2021 fått ett gemensamt uppdrag att utveckla sitt arbete med att beräkna vilka effekter som olika styrmedel och andra åtgärder har på växthusgasutsläppen. Kvalitativa analyser av hur olika styrmedel och åtgärder bidrar till klimatomställningen bör göras i den utsträckning som det inte är möjligt att beräkna effekterna.

Naturvårdsverket ska också tillsammans med Konjunkturinstitutet, Statens energimyndighet och Trafikverket ta fram en myndighetsgemensam nationell vägledning för bedömning av hur olika styrmedel och åtgärder liksom andra omvärldsfaktorer påverkar utsläppen av växthusgaser och bidrar till klimatomställningen. Naturvårdsverket ska samordna arbetet. Vägledningen ska bl.a. innehålla rekommendationer om vilka analysmetoder, kalkylprinciper och kalkylparametrar som bör tillämpas vid effektberäkningar enligt klimatlagen, liksom rekommendationer om hur indirekta climateffekter bör bedömas och beskrivas. Trafikanalys ska följa arbetet och vid behov bistå med information.

I regeringsuppdragen för Energimyndigheten, Konjunkturinstitutet och Trafikverket ingår dessutom att specifikt stödja Naturvårdsverket med analyser och beräkningar av utsläppseffekter som ska ingå i klimatredovisningen enligt klimatlagen (2017:720).

Naturvårdsverket ska lämna en delredovisning senast den 30 juni 2021 och senast den 31 december 2022 slutredovisa uppdraget till Regeringskansliet.

7. Förslag

7.1 Inledning

Naturvårdsverket föreslår, i enlighet med det utökade regeringsuppdraget, att klimatrapporteringsförordningen kompletteras med nya 29–39 §§ för att åstadkomma en reglering av myndigheternas arbete med effektbedömningar som underlag för regeringens årliga klimatredovisning i budgetpropositionen.

Förslagen i förordningen är tänkta att skapa tydlighet och förenkla arbetet med att ta fram underlag till regeringens årliga klimatredovisning. Vidare är de tänkta att ge mandat och struktur för arbetet. Arbetet med att ta fram underlag till Regeringens klimatredovisning sker under en kort tidperiod varför en större tydlighet och struktur i arbetet underlättar.

Förordningen bör utgöra en ram som ger förutsättning och utrymme för ett utvecklingsarbete. Eftersom klimatredovisning täcker flera politikområden behöver relevanta myndigheter bidra i arbetet utifrån sina respektive verksamhetsområden.

7.2 Politiska beslut som ska effektbedömas i underlaget till klimatredovisning

Förslag: Naturvårdsverket ska årligen redovisa en bedömning av effekter av beslut under året inom relevanta politikområden som myndigheten bedömer ha betydande påverkan på utvecklingen av utsläpp och upptag av växthusgaser.

Bedömningen av effekter ska avse beslut som fattats av riksdagen och regeringen. Bedömningen bör också avse beslut i bindande rättsakter inom Europeiska unionen, som primärt syftar till att påverka utvecklingen av utsläpp och upptag av växthusgaser och som påverkar Sveriges territoriella utsläpp och upptag av växthusgaser.

Effektbedömningen ska lämnas till regeringen som ett samlat underlag för den klimatredovisning som enligt klimatlag (2017:720) varje år ska lämnas till riksdagen i budgetpropositionen.

Naturvårdsverkets bedömning av vilka beslut som ska effektbedömas ska ske efter samråd med de myndigheter som omfattas av förordningens bestämmelser samt vid behov från andra relevanta myndigheter. Samrådet ska även syfta till att säkerställa en ändamålsenlig ansvarsfördelning mellan myndigheterna i bedömningar av effekter.

7.2.1 Ett underlag med effektbedömningar till regeringens klimatredovisning

Enligt klimatlagen 4 § ska regeringen varje år lämna en klimatredovisning till riksdagen. Naturvårdsverket har inom ramen för regeringsuppdrag de tre senaste åren lämnat underlag till klimatredovisningen, där en del av underlaget innehåller effektbedömningar. För att säkerställa att underlag tas fram årligen föreslås, som ett tillägg i klimatrapporteringsförordningen, att Naturvårdsverket lämnar underlag med bedömning av effekter av beslut som tagits under året som bedöms ha en betydande påverkan på växthusgasutvecklingen. Naturvårdsverket föreslås även kunna inhämta underlag som krävs för effektbedömningarna från de myndigheter som anges i förordningens tillägg. Vilka underlag som ska tas fram beslutas efter samråd med de andra berörda myndigheterna. Samrådet ska syfta till att säkerställa en ändamålsenlig ansvarsfördelning.

Förslag till klimatrapporteringsförordning reglerar endast underlag om effektbedömningar till klimatredovisningen, i enlighet med detta regeringsuppdrag. För framtagandet av förslaget har Naturvårdsverkets utgångspunkt varit att myndigheten fortsatt ges ansvar att ta fram resterande underlag till klimatredovisningen och att detta regleras antingen genom årliga regeringsuppdrag eller i annan ordning. Det är viktigt att redovisningstillfället inte ligger för tidigt under året. Naturvårdsverket redovisade 2021 underlaget till regeringen den 31 mars, vilket myndigheten anser är det tidigast möjliga datumet med utgångspunkt från andra processer inom myndigheterna och Regeringskansliet.

7.2.2 En tolkning av klimatlagens formulering ”de viktigaste besluten inom klimatpolitiken”

Enligt klimatlagen 4 § ska klimatredovisningen innehålla ”en redovisning av de viktigaste besluten inom klimatpolitiken under året och vad de besluten kan betyda för utvecklingen av växthusgasutsläppen”.

I regeringens klimatpolitiska handlingsplan (prop. 2019/20:65) föreslår regeringen följande (sid 49): ”För att nå det långsiktiga och tidsatta utsläppsmålet ska ökade ansträngningar göras för att integrera klimatpolitiken i alla relevanta politikområden.” Av detta kan tolkas att regeringen har som ambition att klimatarbetet sträcker sig över alla relevanta politikområden.

Naturvårdsverket tolkar, med detta som bas, klimatlagens formulering ”de viktigaste besluten inom klimatpolitiken” som ”beslut under året inom relevanta politikområden som har betydande påverkan på utvecklingen av utsläpp och upptag av växthusgaser”. Naturvårdsverket har valt att förtydliga begreppet ”de viktigaste besluten” på detta sätt för att tydliggöra att alla relevanta politikområden berörs. De beslut som avses är främst beslut om åtgärder och styrmedel samt vissa andra betydande beslut. Beslut om strategier och mål avses ej. Beslut som effektbedöms kan därmed innefatta nya styrmedel och åtgärder i sin helhet eller beslut om justeringar av befintliga styrmedel och åtgärder. I det senare fallet bedöms inte styrmedlet eller åtgärden i sin helhet, utan endast den justering som beslutats.

Att fastslå en strikt definition för ”de viktigaste besluten” är sannolikt inte möjligt. En bedömning behöver ske vid varje enskilt tillfälle som det är aktuellt att ta fram underlag till klimatredovisningen.

7.2.3 Beslut inom Sverige som bör omfattas

Eftersom klimatomställningen omfattar stora delar av samhället kan beslut inom flera politikområden påverka utvecklingen av utsläpp och upptag av växthusgaser. Därför föreslår Naturvårdsverket att både beslut som har som främsta syfte att minska utsläpp och öka upptag av växthusgaser och beslut med andra primära syften, men som har en betydande påverkan på utsläpp och upptag av växthusgaser, bör omfattas av Klimatredovisningen.

För att berörda myndigheter, med rimliga resurser, årligen ska kunna ta fram effektbedömningar som underlag till regeringen, föreslår dock Naturvårdsverket att vissa avgränsningar behöver göras. Avgränsning kan ske genom att begränsa utgiftsområden i budgeten, politikområden eller sektorer. De beslut som avses föreslås vara sådana som har fattats av regering och riksdag – inte av myndigheter, kommuner eller regioner – eftersom klimatlagen innehåller bestämmelser om hur regeringens klimatpolitiska arbete ska bedrivas.

7.2.4 Beslut inom EU och internationellt som bör omfattas

Beslut inom EU har i vissa fall stor betydelse för utvecklingen av utsläpp och upptag av växthusgaser i Sverige. Sveriges regering är delaktig i förhandlingarna och bidrar på så sätt till policyutvecklingen inom EU. För att kunna förmedla en helhetsbild av möjligheten att nå de nationella klimatmålen samt redovisa regeringens viktiga beslut är det därför relevant att i kommande klimatredovisningar inkludera vissa beslut som sker på EU-nivå.

Beslut om bindande rättsakter inom Europeiska unionen föreslås inkluderas i redovisningen i de fall de primärt syftar till att påverka utvecklingen av utsläpp och upptag av växthusgaser och påverkar Sveriges nationella utsläpp och upptag. Bindande rättsakter inom EU kan vara förordningar, direktiv och beslut.

I uppdraget har övervägts huruvida, och i så fall på vilket sätt, beslut fattade inom FN-organen för sjöfart (IMO) respektive luftfart (ICAO) bör omfattas av förordningens bestämmelser om effektbedömningar. Beslut inom IMO och ICAO kan ha betydande påverkan på utvecklingen av växthusgasutsläppen från dessa transportslag, i praktiken för såväl internationell som inrikes trafik. FN-organen är ett sammanhang där den svenska regeringens klimatpolitiska arbete kan komma till uttryck, vilket kan motivera att beslut fattade inom IMO och ICAO ingår i klimatredovisningen på ett sätt som motsvarar EU-beslut.

Naturvårdsverkets bedömning är dock att beslut inom FN-organen inte specifikt bör ingå i förordningens bestämmelser om effektbedömningar. Ett skäl till bedömningen är att beslut inom IMO och ICAO behöver implementeras genom

beslut nationellt eller inom EU. Enligt uppgifter från Transportstyrelsen, implementeras ICAO-bestämmelser vanligtvis i Sverige genom en EU-förordning, medan IMO-beslut i första hand införlivas i svensk rätt genom Transportstyrelsens föreskrifter. Beslut om myndighetsföreskrifter omfattas inte av Naturvårdsverkets förordningsförslag, vilket innebär att av IMO-beslut inte nödvändigtvis inkluderas i prövningen av vilka beslut som ska effektbedömas. Detta bör dock inte utesluta att effekterna av IMO-beslut bedöms i det samlade underlaget för de fall det bedöms relevant för inkludering i regeringens redovisning av beslut under året i enlighet med kraven i punkt 2 i klimatlagens 4 §.

7.2.5 Process för urval av vilka beslut som ska effektbedömas – samråd och ändamålsenlig ansvarsfördelning

Urvalet av vilka beslut som ska ingå i klimatredovisningen bör göras genom expertbedömning och utgå från kriterier som kommer att behöva tas fram.

För att säkerställa att relevanta beslut identifieras bör en arbetsprocess som inkluderar flera myndigheter tillämpas.

Möjliga steg i en arbetsprocess är:

1. Identifiering av beslut
2. Granskning av identifierade beslut
3. Bedömning av beslutens betydelse för utvecklingen av utsläpp och upptag av växthusgaser.
4. Granskning av bedömning av beslutens betydelse.
5. Beslut om vilka beslut som ska effektbedömas för klimatredovisningen

Naturvårdsverket bör ansvara för punkt 1, 3 och 5. Andra myndigheter, i första hand de som regleras i förordningen, bör ansvara för punkt 2 och 4. Därutöver bör Naturvårdsverket och de andra myndigheterna samråda om en ändamålsenlig ansvarsfördelning för arbetet med bedömning av effekten av besluten. Naturvårdsverket kan inte besluta om vad andra myndigheter ska utföra.

7.3 Effekter som ska bedömas i underlaget

Förslag: Det samlade underlaget ska beskriva hur besluten påverkar möjligheten att nå det långsiktiga, tidssatta utsläppsmålet och de etappmål som riksdagen har fastställt.

Underlagets effektbedömningar bör innehålla kvalitativa bedömningar av hur besluten bidrar till minskade eller ökade utsläpp och upptag av växthusgaser.

Underlagets effektbedömningar bör också, för de fall det är möjligt och relevant, innehålla beräkningar av effekter i termer av utsläpp och upptag av växthusgaser, eller av effekter i andra termer som i senare led påverkar utsläpp eller upptag av växthusgaser.

7.3.1 De nationella målen är satta utifrån ett globalt perspektiv

Naturvårdsverket föreslår att det samlade underlaget med effektbedömningar ska beskriva hur beslut under året påverkar möjligheten att nå det långsiktiga, tidssatta utsläppsmålet och de etappmål som riksdagen har fastställt. Dessa nationella mål är satta utifrån ett globalt perspektiv i avsikt att vara i linje med Parisavtalets artikel 2 och den precisering av miljö kvalitetsmålet *Begränsad klimatpåverkan* som riksdagen beslutade om 2017:

”Den globala medeltemperaturökningen begränsas till långt under 2 grader Celsius över förindustriell nivå och ansträngningar görs för att hålla ökningen under 1,5 grader Celsius över förindustriell nivå. Sverige ska verka internationellt för att det globala arbetet inriktas mot detta mål.”

I uppdraget till Naturvårdsverket har ingått att föreslå hur klimatrapporteringsförordningen bör utformas för att berörda myndigheter ska redovisa hur beslut förväntas bidra till att de *nationella och globala* klimatmålen nås.

Naturvårdsverket bedömer att det är ändamålsenligt att i förordningens bestämmelse enbart hänvisa till det tydligt definierade långsiktiga, tidssatta utsläppsmål och de etappmål som beslutats nationellt. Att i förordningen därutöver hänvisa till ”globala mål” har övervägts i uppdraget, men bedömningen är att det inte är entydigt vilka målformuleringar och målnivåer som då skulle avses.

Indirekt innebär också uppföljningen av de nationella etappmålen i det klimatpolitiska ramverket en uppföljning av hur Sverige uppfyller sina åtaganden i ett globalt perspektiv, eftersom målen är satta utifrån Parisavtalets artikel 2.

Det kan också konstateras att den bedömning av effekter som Naturvårdsverket enligt förslaget årligen ska redovisa utgör underlag till den klimatredovisning som specificeras i klimatlagens 4 §. För den redovisningen ingår inte krav att specifikt redovisa hur regeringens beslut bidrar till att de globala målen nås.

Däremot anger klimatlagen att den klimatpolitiska handlingsplan som regeringen en gång per mandatperiod ska lämna till riksdagen bör innehålla en beskrivning av hur beslutade utsläppsminskande åtgärder kan förväntas bidra till att de globala klimatmålen kan nås. Uppföljning gentemot det globala temperaturmålet görs också i den årliga svenska miljömålsuppföljningen.

Utöver miljö kvalitetsmålet med utgångspunkt i global medeltemperaturökning, har Sveriges riksdag beslutat om nationella etappmål avseende utsläppen (och i praktiken upptagen) av växthusgaser i Sverige som det samlade underlaget bör relatera till.

Det långsiktiga tidssatta målet är att Sverige senast år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser alls till atmosfären, inkluderande koldioxid som tas upp av naturen eller genom infångning och lagring av biogen koldioxid samt de

utsläppsminskningar som Sverige bidrar till genom investeringar i andra länder. Utsläppen från verksamheter inom svenskt territorium ska vara minst 85 procent lägre än utsläppen 1990. Efter 2045 ska Sverige ha negativa utsläpp.

För de delar av Sveriges utsläpp som inte ingår i EU:s handel med utsläppsrätter finns även etappmål. Jämfört med 1990 ska dessa utsläpp ha minskat med 63 procent senast 2030 och 75 procent senast 2040. Därutöver ingår ett etappmål om att utsläppen av växthusgaser från transporter i Sverige (ej flyg) ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med 2010.

7.3.2 Olika typer av effektbedömningar

Bedömningar eller effektbedömningar används i förordningen som ett paraplybegrepp. Som undergrupper till detta paraplybegrepp skiljer förordningen mellan kvalitativa bedömningar respektive beräkningar. Dessa beskrivs närmare i nästföljande sektioner. Bedömningarna görs av politiska beslut vilka kan inbegripa både styrmedel och offentliga åtgärder. Förordningen specificerar inte i vilken mån besluten ska effektberäknas var för sig, utifrån styrmedelspaket eller på ytterligare aggregerad nivå t ex på sektors- eller målnivå.

Ibland särskiljs mellan direkta och indirekta effekter. Dessa begrepp är emellertid inte tydligt definierade och de undviks därför i förordningen. Effekter av klimatpolitiska styrmedel som kan mätas i termer av växthusgasutsläpp förstås ofta som direkta. Begreppet indirekta effekter används på olika sätt i olika sammanhang för att fånga en rad olika effekter och fenomen kopplade till beslut om åtgärder och styrmedel. Några exempel är effekter på växthusgasutsläpp i andra sektorer, effekter på verkningsfullheten av andra styrmedel eller effekter på andra faktorer än växthusgasutsläpp. Sådana effekter kan beskrivas såväl kvalitativt som kvantitativt i enlighet med 31 § punkt 1 och 2.

Bedömningen kan inkludera effekter på kort och lång sikt för att både kunna bedöma effekten i relation till det långsiktiga målet om nettonollutsläpp och närmare föreliggande etappmål. Ett styrmedel som är verkningsfullt på kort sikt är inte nödvändigtvis det på lång sikt och vice versa.

7.3.3 Kvalitativa bedömningar av hur besluten bidrar till minskade eller ökade utsläpp och upptag av växthusgaser

Alla redovisade effektbedömningar och beräkningar bör utgå ifrån en kvalitativ bedömning av hur aktuella beslut förväntas påverka möjligheten att nå klimatmålen. En sådan bedömning lägger grunden för vidare analys och ger en kontextuell förståelse för enskilda beslut.

För klimatpolitiska styrmedel och åtgärder är det önskvärt att den kvalitativa bedömningen tydliggör beslutets primära syfte och de antaganden som ligger till grund för att styrmedlet eller åtgärden ska få väntad effekt. Om styrmedlet kan tänkas få negativa effekter på växthusgasutsläppen på områden som ligger bortom

beslutets syfte, till exempel på en annan sektor, kan även detta belysas i en kvalitativ bedömning.

För styrmedel och åtgärder inom politikområden som inte primärt har klimatrelaterade mål kan den kvalitativa bedömningen handla om att identifiera de viktigaste sätten genom vilka effekter på klimatet förväntas uppkomma och att göra en bedömning av hur betydelsefulla dessa effekter är.

Den inledande kvalitativa analysen bör utgöra en grund för bedömningen av huruvida det är möjligt och relevant att genomföra beräkningar av beslutets effekter (se 7.2.4). Om ingen beräkning görs kan en mer fördjupad kvalitativ bedömning behövas.

7.3.4 Beräkningar

I de fall det är möjligt och relevant bör beslutens effekt beräknas i termer av växthusgasutsläpp och -upptag. Beräkningar bör undvikas om en kvantitativ bedömning är mycket osäker och därför tenderar att bli missvisande, eller när de förändringar som förväntas ske som en följd av styrmedlet främst har en kvalitativ karaktär. Det kan t.ex. handla om vissa typer av kunskapsutveckling till följd av styrmedel för innovation och marknadsintroduktion. För att beräkning ska bedömas som möjligt, krävs också att arbetsinsatsen för att få fram ett trovärdigt resultat inte är orimlig i förhållande till de tidsramar som gäller för framtagandet av underlag till klimatredovisningen.

I de fall det inte är möjligt eller relevant att beräkna effekter på utsläpp eller upptag av växthusgaser bör det övervägas om det är möjligt och relevant att beslutens effekt istället kvantifieras i någon annan relevant enhet eller term än växthusgasutsläpp. Det kan t.ex. vara fallet när påverkan på växthusgasutsläppen sker i senare led och den slutliga förändringen i utsläpp är svårskattad. Detta kan vara i finansieringen av utvecklingsprojekt där staten medvetet tar en risk. Ett annat exempel är svårigheten att kvantitativt skatta utsläppsminskningen till följd av en utbyggd infrastruktur, så som laddpunkter för fordon, och där beräkningen istället kunde gälla hur många laddpunkter som styrmedlet ger eller hur väl infrastrukturen täcker olika delar av landet. Valet av enhet eller term som används som ett alternativ till effekter på utsläpp eller upptag av växthusgaser bör grunda sig i den kvalitativa analysen.

Se vidare avsnitt 7.5 om effektberäkningarnas genomförande.

7.3.5 Sidoeffekter

Förordningsförslaget föreskriver inte specifikt att sidoeffekter av klimatpolitiska beslut ska redovisas. Både negativa och positiva sidoeffekter av klimatpolitiska beslut kan vara betydande. Det kan gälla effekter på andra miljömål eller på andra samhällsmål. Eftersom styrmedelsbeslut kan grundas på flera syften, varav inte alla är klimatrelaterade, kan effekterna på annat än klimat påverka den totala bedömningen av beslutet. Sidoeffekter kan inkluderas i underlaget till

klimatredovisningen men Naturvårdsverket ser inte att detta bör regleras i Klimatrapporteringsförordningen. Klimatlagen föreskriver inte att sidoeffekter ska ingå i klimatredovisningen. Dessutom är tiden för att genomföra klimatredovisningen begränsad och en analys av sidoeffekter därför inte alltid möjlig. Naturvårdsverkets bedömning är därför att bedömningar av sidoeffekter i första hand bör hanteras i andra sammanhang, till exempel inom ramen för konsekvensbedömningar vid regelgivning.

7.4 Myndigheters gemensamma ansvar för effektbedömningarna

Förslag: Naturvårdsverket ska inhämta sådana underlag som krävs för effektbedömningen från Konjunkturinstitutet, Skogsstyrelsen, Statens energimyndighet, Statens jordbruksverk, Transportstyrelsen, Trafikanalys, Trafikverket samt vid behov från andra relevanta myndigheter. Myndigheterna ska inom sina respektive verksamhetsområden utföra eller lämna underlag för beräkningar och bedömningar av effekter av beslut inom relevanta politikområden.

7.4.1 Naturvårdsverkets samordnande roll

Naturvårdsverket föreslås ansvara för att till regeringen redovisa ett samlat underlag med bedömning av effekter av beslut som har betydande påverkan på utvecklingen av utsläpp och upptag av växthusgaser. För att säkerställa detta behöver Naturvårdsverket inhämta underlag från andra myndigheter.

Naturvårdsverket bör ansvara för att sammanställa en bedömning av regeringens beslut som har betydande påverkan på utvecklingen av utsläpp och upptag av växthusgaser. Naturvårdsverket bör sammankalla till de samråd som föreslås i 29 § och som beskrivs i kapitel 5.2.4 i denna skrivelse.

7.4.2 Ytterligare myndigheter som bör pekas ut i förordningen

I enlighet med uppdraget har Naturvårdsverket i framtagandet av förordningsförslaget samverkat med Skogsstyrelsen, Statens energimyndighet, Statens jordbruksverk, Transportstyrelsen, Trafikanalys och Trafikverket. Det är myndigheter som är sakkunniga, hanterar data för och ansvarar för styrning i sektorer som är av stor betydelse för växthusgasutsläppen i Sverige. Naturvårdsverket och dessa myndigheter har gemensamt bedömt det som lämpligt att var och en av myndigheterna ges ett ansvar i förordningen att bidra till det samlade underlaget med effektbedömningar.

Därutöver har Naturvårdsverket och Konjunkturinstitutet samrått och gemensamt gjort bedömningen att även denna myndighet bör ges ett ansvar i förordningen om att bidra till det samlade underlaget med effektbedömningar.

KONJUNKTURINSTITUTET

Konjunkturinstitutet bör ges ett ansvar i klimatrapporteringsförordningen med utgångspunkt i den uppgift myndigheten har i sin instruktion¹⁸ att göra miljöekonomiska analyser av relevans för svensk miljö- och klimatpolitik.

I Konjunkturinstitutets regleringsbrev för 2021 ingår ett uppdrag som löper under 2021 och 2022 om att Konjunkturinstitutet ska utveckla sitt arbete med att beräkna vilka effekter som olika styrmedel och andra åtgärder har på växthusgasutsläppen. I uppdraget ingår att stödja Naturvårdsverket med analyser och beräkningar av utsläppseffekter som ska ingå i klimatredovisningen enligt klimatlagen.

SKOGSSTYRELSEN

Skogsstyrelsen bör ges ett ansvar i klimatrapporteringsförordningen med utgångspunkt i att myndigheten enligt sin instruktion¹⁹ är förvaltningsmyndighet för frågor om skogsbruket och har till uppgift att verka för att landets skogar sköts på ett sådant sätt att de skogspolitiska mål som beslutats av riksdagen kan uppnås.

STATENS ENERGIMYNDIGHET

Statens energimyndighet bör ges ett ansvar enligt klimatrapporteringsförordningen med utgångspunkt i att myndigheten enligt sin instruktion²⁰ är förvaltningsmyndighet för frågor om tillförsel och användning av energi i samhället.

I Energimyndighetens regleringsbrev för 2021 ingår ett uppdrag som löper under 2021 och 2022 om att Energimyndigheten ska utveckla sitt arbete med att beräkna vilka effekter som olika styrmedel och andra åtgärder har på växthusgasutsläppen. I uppdraget ingår att stödja Naturvårdsverket med analyser och beräkningar av utsläppseffekter som ska ingå i klimatredovisningen enligt klimatlagen.

STATENS JORDBRUKSVERK

Statens jordbruksverk bör ges ett ansvar i klimatrapporteringsförordningen med utgångspunkt i att vara förvaltningsmyndighet inom jordbruksområdet, fiskeområdet och därtill knuten landsbygdsutveckling till uppgift att arbeta för en hållbar utveckling. Myndigheten har även till uppgift att ha det övergripande ansvaret för att genomföra EU:s gemensamma jordbrukspolitik, Sveriges landsbygdsprogram med flera uppgifter.²¹

¹⁸ Förordning (2007:759) med instruktion för Konjunkturinstitutet

¹⁹ Förordning (2009:1393) med instruktion för Skogsstyrelsen

²⁰ Förordning (2014:520) med instruktion för Statens energimyndighet

²¹ Förordning (2009:1464) med instruktion för Statens jordbruksverk

TRANSPORTSTYRELSEN

Transportstyrelsen bör ges ett ansvar enligt klimatrapporteringsförordningen med utgångspunkt i att myndigheten enligt sin instruktion²² har till huvuduppgift att svara för regelgivning, tillståndsprovning och tillsyn inom transportområdet.

Naturvårdsverket bedömer att Transportstyrelsen bl.a. har viktiga bidrag att ge till effektbedömningar avseende svenska utsläpp kopplat till nationella och EU-beslut som föranletts av beslut inom IMO och ICAO.

TRAFIKANALYS

Trafikanalys bör ges ett ansvar i klimatrapporteringsförordningen, baserat på att myndigheten ska, enligt sin instruktion²³, med utgångspunkt i de transportpolitiska målen utvärdera och analysera samt redovisa effekter av åtgärder på transportområdet. Trafikanalys har även statistikansvar på transportområdet.

TRAFIKVERKET

Trafikverket bör ges ett ansvar i klimatrapporteringsförordningen, med utgångspunkt i att myndigheten enligt sin instruktion²⁴ ska verka för att de transportpolitiska målen uppnås.

I Trafikverkets regleringsbrev för 2021 ingår ett uppdrag som löper under 2021 och 2022 om att Trafikverket ska utveckla sitt arbete med att beräkna vilka effekter som olika styrmedel och andra åtgärder har på växthusgasutsläppen. I uppdraget ingår att stödja Naturvårdsverket med analyser och beräkningar av utsläppseffekter som ska ingå i klimatredovisningen enligt klimatlagen.

7.4.3 Myndigheternas bidrag till effektbedömningarna

Arbetet med effektbedömningar i underlaget till klimatredovisningen är direkt beroende av vilka förslag och beslut som regeringen och EU lägger fram respektive år. Därav kan arbetsmängd och arbetsområde variera mycket över tid, vilket kräver stor flexibilitet hos myndigheterna. Möjlighet till framförhållning är liten, då information om vilka beslut som regeringen avser fatta ofta kommer sent på året. Den totala kalendertiden för att genomföra arbetet är därmed också begränsat och behöver beaktas avseende med vilken omfattning och noggrannhet arbetet kan genomföras.

²² Förordning (2008:1300) med instruktion för Transportstyrelsen

²³ Förordning (2010:186) med instruktion för Trafikanalys

²⁴ Förordning (2010:185) med instruktion för Trafikverket

7.5 Effektbedömningarnas närmare genomförande

Förslag: Myndigheterna som genom förordningen ges ett ansvar att delta i klimatredovisningsarbetet ska se till att de ansatser och principer som tillämpas vid effektbedömningar så långt som möjligt är myndighetsgemensamma så att adderbarhet, jämförbarhet och transparens underlättas.

7.5.1 Adderbarhet, jämförbarhet och transparens ska eftersträvas

Förordningsförslaget föreskriver att *ansatserna och principerna* så långt som möjligt ska vara myndighetsgemensamma. Med ansatser och principer avses t.ex. hur det kontrafaktiska fallet ska definieras (d.v.s vad som hypotetiskt skulle ha inträffat utan beslutet), andra antaganden och avgränsningar. Vad gäller specifika analysmetoder och kalkylparametrar så kan dessa behöva anpassas efter det specifika beslut som ska effektbedömas och därför föreskrivs inte att dessa ska vara myndighetsgemensamma. Det hindrar inte myndigheterna att vid behov även samverka kring de närmare metoderna och vilka parametrar som bör ingå.

Ansatserna och principerna ska vara myndighetsgemensamma så långt som möjligt. Detta innebär att det finns ett visst utrymme till anpassning av ansatser och principer utifrån beslutets natur och myndighetens analytiska perspektiv. Det är möjligt att vissa typer av styrmedel eller åtgärder har så pass specifika förutsättningar att avsteg från de gemensamma principerna och ansatserna är motiverade. Vidare så kan det ibland vara motiverat att olika myndigheter gör avsteg från de gemensamma ansatserna utifrån dess roll och kompetens, för att ge ett alternativt perspektiv på ett besluts klimateffekt. I dessa fall blir det särskilt viktigt att redogöra för de avsteg som gjorts, varför och vad konsekvenserna blir.

Effektbedömningarna ska vara underlag och, i det fall regeringen så väljer, ingå som en del i regeringens klimatredovisning, i vilken också regeringen ska göra en bedömning av om det finns behov av ytterligare åtgärder. Effektbedömningarna behöver bidra till förståelsen av om befintliga och nya beslutade styrmedel och åtgärder sammantaget är tillräckliga för att nå klimatmålen. Av denna anledning bör det tydligt framgå i vilken mån och på vilket sätt beräknade effekter av enskilda styrmedel eller styrmedelspaket går att addera. Adderbarhet bör eftersträvas så långt det är möjligt. Myndigheterna kan genom samverkan se till att det blir så.

Beslut som effektbedöms i klimatredovisningen är inte alternativ till varandra och behöver därför inte jämföras, eftersom de är ägnade att komplettera befintlig styrmedelmix. Det kan dock finnas behov av att jämföra ett helt nytt förslag med en tidigare effektbedömning i en klimatredovisning t ex när ytterligare eller alternativ styrmedelsförändring utreds. Jämförelse av olika beslut kan även vara viktigt för att bedöma enskilda styrmedels betydelse. Sannolikt kommer jämförelse inte vara möjlig rakt av, men med samma ansats och principer underlättas

åtminstone en senare jämförelse. Gemensamma ansatser och principer stärker jämförbarheten och minskar subjektiviteten i bedömningarna. Gemensamma ansatser och principer kan därför även vara betydelsefullt för att säkerställa förtroendet för klimatbedömningarna.

Transparens är viktigt för att användarna av klimateffektbedömningarna ska kunna tolka betydelsen av resultaten och förstå skillnader mellan resultat. Transparens handlar om att information om utgångspunkterna för analysen är lätt tillgängliga. Transparens underlättas av myndighetsgemensamma principer eftersom det ger viss likformighet mellan bedömningarna. Det bör även finnas särskilda principer vad gäller just transparensen i redovisningen. Transparens är också viktigt för att säkerställa förtroendet för klimateffektbedömningarna. Transparens innefattar därför att underlag för effektbedömningarna är tillgängligt för en bredare allmänhet.

7.5.2 Parallellt regeringsuppdrag om myndighetsgemensam vägledning om klimateffektbedömningar och beräkningar

I avsnitt 6.3 ovan, redogörs för det parallella regeringsuppdrag som Naturvårdsverket, Energimyndigheten, Konjunkturinstitutet och Trafikverket gemensamt fått i syfte att utveckla sitt arbete med att bedöma vilka effekter som olika styrmedel och andra åtgärder har på växthusgasutsläppen.

Myndigheterna ska också ta fram en myndighetsgemensam nationell vägledning för bedömning av hur olika styrmedel och åtgärder liksom andra omvärldsfaktorer påverkar utsläppen av växthusgaser och bidrar till klimatomställningen. Vägledningen ska bl.a. innehålla rekommendationer om vilka metoder, principer som bör tillämpas vid effektberäkningar. Uppdraget ska slutredovisas senast 31 december 2022.

Klimatrapporteringsförordningens bestämmelser bör syfta till att förbättra förutsättningarna för en utvecklad samverkan och tydlighet mellan berörda myndigheter, utan att det närmare innehållet i eller genomförandet av effektbedömningar låses fast i förordningen. Naturvårdsverket bedömer att det långsiktiga arbetet att utveckla effektbedömningar skulle understödjas av att det i klimatrapporteringsförordningen införs den föreslagna bestämmelsen om att berörda myndigheter ska se till att de ansatser och principer som tillämpas vid effektbedömningar så långt som möjligt är myndighetsgemensamma så att adderbarhet, jämförbarhet och transparens underlättas.

8. Konsekvensbedömning del 2

Konsekvensbedömningen i detta kapitel är begränsad till förslagen i skrivelsens Del 2 – underlag för regeringens årliga klimatredovisning. Förslagen i Del 1 konsekvensbedöms i kapitel 5.

8.1 Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Det har inte ingått i Naturvårdsverkets uppdrag att analysera hur en reglering av myndigheternas arbete med underlag kring beslut med betydelse för utsläppen av växthusgaser och klimatomställningen kan åstadkommas med andra åtgärder än genom förändringar i klimatrapporteringsförordningen. Någon alternativ lösning till reglering genom klimatrapporteringsförordningen har därför inte övervägts.

En utebliven reglering bedöms innebära att framtagandet av underlag till regeringens årliga klimatredovisning fortsatt skulle ske under tillfälliga former, t.ex. genom årliga uppdrag till Naturvårdsverket med osäkerhet kring andra berörda myndigheters möjligheter och beredskap att bidra med underlag och bedömningar. Utan föreslagen reglering bedöms Naturvårdsverkets förutsättningar att inhämta underlag från andra myndigheter vara sämre, vilket kan antas påverka bredden och kvaliteten på underlagets effektbedömningar negativt.

8.2 Konsekvenser för hushåll

Naturvårdsverkets bedömning är att förslaget till ändringar i klimatrapporteringsförordningen inte medför några konsekvenser för hushållen.

8.3 Konsekvenser för företag/näringsliv

Naturvårdsverkets bedömning är att förslaget till ändringar i klimatrapporteringsförordningen inte medför några konsekvenser för företag.

8.4 Konsekvenser för kommuner och regioner

Naturvårdsverkets bedömning är att förslaget till ändringar i klimatrapporteringsförordningen inte medför några konsekvenser för kommuner och regioner.

8.5 Konsekvenser för berörda statliga myndigheter

I avsnittet beskrivs de konsekvenser som respektive myndighet bedömt för den egna verksamheten och redovisat till Naturvårdsverket inom ramen för samverkan i regeringsuppdraget.

Givet den osäkerhet som föreligger om effektbedömningarnas omfattning och närmare genomförande år från år, har respektive myndighet inte beräknat förändrad resursåtgång för att utföra uppgifterna i antal årsarbetskrafter eller andra kostnader.

Konsekvenserna har beskrivits (kvalitativt bedömts) i förhållande till ett jämförelsealternativ som innebär att myndigheten inte medverkar i arbetet med att ta fram underlag i form av effektbedömningar till regeringens årliga klimatredovisning.

Det ansvar som föreslås regleras i förordningen skulle respektive myndighet utföra på uppdrag av regeringen och med finansiering genom anslag i statsbudgeten, inte genom uppdrag från en myndighet till en annan. Förändrade kostnader för tillhandahållande av underlag för klimatrapporteringen kan därmed inte hanteras genom en ersättning myndigheterna emellan.

8.5.1 Naturvårdsverkets resursåtgång för underlag till klimatredovisningen inför budgetpropositionen för 2022

Sammantaget har resursåtgången för Naturvårdsverket för underlaget till klimatredovisningen i budgetpropositionen för 2022 uppgått till ca 230 dagar eller 1 380 000 kronor. Övriga myndigheter har bidragit med ca 20 dagar eller 120 000 kronor.

Hur mycket resurser som krävs kommande år är osäkert och beror till stor del på hur många och vilka beslut som är aktuella för effektbedömning respektive år. Stor flexibilitet krävs hos myndigheten. Följden av förordningen innebär ett ökat ansvar för samordning av Naturvårdsverket, samtidigt som vissa analyser kan komma att utföras av andra myndigheter.

8.5.2 Respektive myndighets kvalitativa bedömning av konsekvenserna i förhållande till att inget underlag tas fram för klimatredovisningen

Berörda myndigheter betonar i sina konsekvensbedömningar att osäkerheten är stor. Dels för att förordningsförslaget inte är särskilt specificerat, dels för att vilka beslut som är aktuella att effektbedömas för respektive myndighet kan komma att variera från år till år. Konsekvenserna beskrivs generellt i termer av utökad arbetsinsats från personer med specifika kunskaper. Inga andra konsekvenser beskrivs. Behovet av specifika kunskaper, vilka ibland innehas av relativt få medarbetare på myndigheten, i kombination med en stor variation i arbetsinsats från år till år, innebär att det kan bli svårt att säkerställa tillräcklig resurstillgång.

Konjunkturinstitutet bedömer att konsekvenserna i termer av tidsinsats skulle kunna bli relativt betydande i förhållande till de resurser som idag finns på myndighetens miljöekonomiska enhet. Några större analyser är inte möjliga att genomföra utifrån dagens resurser.

Skogsstyrelsen bedömer att deltagande i samråd och leverans av befintliga underlag till effektbedömning innebär ett ringa merarbete. Framtagande av nya beräkningar och kvalitativa bedömningar bedöms innebära en mer betydande tidsinsats.

Statens energimyndighet bedömer att förslaget innebär ett utökat resursbehov. Hela myndighetens verksamhet berörs men troligen skulle avdelningen för Systemanalys, försörjningstrygghet och statistik ansvara för samordningen.

Statens jordbruksverk bedömer att det är sannolikt att konsekvenserna i termer av tidsinsats är betydande. Myndigheten betonar också utmaningen med att hantera den ojämna arbetsbelastning som förslaget kan komma att leda till då det är relativt få personer i organisationen som arbetar med dessa frågor.

Trafikanalys menar att det är svårt att bedöma konsekvenserna men att det kan komma att innebära viss ökad tidsinsats.

Även Trafikverket framhåller att det är svårt att göra en bedömning av konsekvenserna men att förslaget innebär en viss utökad arbetsinsats. Arbetsinsatsen beror enligt myndigheten, dels på vilka förslag som är aktuella för bedömning, dels på vilka analytiska verktyg som är aktuella att använda för bedömningen.

Transportstyrelsen bedömer att förslaget innebär att det behövs nya resurser och specifika kunskaper. Detta innebär att ett genomförande inte ryms inom nuvarande resurser så vida en omprioritering inte sker.

8.6 Miljömässiga konsekvenser

Förslaget syftar till att säkerställa att berörda myndigheter bidrar med underlag som ger förutsättningar för regeringen att bättre svara mot klimatlagens krav när det gäller effektbedömningar av beslut om åtgärder och styrmedel.

Förslaget bedöms bidra till ökad kvalitet, bredd och jämförbarhet i bedömningar och beräkningar av styrmedel och åtgärders effekter på utsläppen och upptag av växthusgaser. Förbättrade möjligheter till redovisning och uppföljning av genomförda beslut ger i förlängning ett förbättrat beslutsunderlag för regering och riksdag avseende climateffekter av olika styrmedel och åtgärder.

Ett utvecklat samarbete kring effektbedömningar som involverar fler berörda myndigheter stärker förutsättningarna för prioritering av styrmedel och åtgärder för en begränsad klimatpåverkan.